

БАНКА ДСК ЕАД

**Индивидуален финансов отчет
за годината приключваща на 31 декември 2018,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори**

**ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ И
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ**

ЗА 2018

БАНКА ДСК ЕАД
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК ЕАД
за 2018 година

Резюме

През 2018 г. в България се наблюдава относителна икономическа стабилност. Актуалните данни отново показват запазване в общия план на българската икономика, което затвърждава тенденцията за „позитивна“ посока на развитие, въпреки активната политическа сеизмичност. През 2018 г. икономиката нарасна с 3.1% годишно в реално изражение според предварителните оценки на НСИ. Икономическият растеж се забавя спрямо предходната година, когато страната отчете ръст от 3.8%, но България продължава да бъде сред най-динамичните икономики в ЕС. Крайното потребление се повишава с 6.0 пп годишно, което кореспондира с годишния ръст от 8.6% на клиентските кредити. Силни добродетели за българската икономика остават ниският държавен дълг, който се явява добър буфер на правителството срещу неочаквани икономически шокове, както и валутният борд, доказано добра среда за трайна ценова стабилност. Въпреки факта, че България е част от ЕС, което гарантира улеснен достъп до европейските пазари, и въпреки ниските разходи за труд, все още нивата на инвестициите остават колебливи и сравнително ниски. Икономическата среда допринася и за реализацията на поредна успешна година за банките в България като печалбата в сектора за 2018 г. бележи рекордни равнища (1.7 млрд. лв. по предварителни месечни данни). Показателите за капиталова адекватност и ликвидност останаха високи и през изминалата година като надхвърлят средните нива в Европейския съюз. Тенденцията остава положително настроена и за банковите активи, като годишният ръст е 7.9% или към края на 2018 г. са в размер на близо 106 млрд. лв. Активността на банките в частта на кредитирането се увеличи, необслужваните кредити продължиха да намаляват и в резултат на благоприятната среда продължи и инвеститорския интерес към придобивания и сливания.

През 2018 г. Банка ДСК ЕАД продължи да бъде лидер на пазара в портфейла от кредити и депозити в банкиране на дребно и задържа стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Към края на 2018 г. Банката е на второ място на кредитния пазар с пазарен дял от 13,3% при 13,2% в края на 2017 г. Въпреки това, следва да се има предвид и фактът, че през годината Банката е отписала 44 млн. лв. и продала около 14 млн. лв. проблемни кредити на дружеството "ОТП Факторинг България" и на трети лица 9 млн. лв. с цел подобряване процеса на управление на проблемните кредити. По отношение на депозитите Банката също заема второ място в банковата система на страната с пазарен дял от 13,7% при 13,1% в края на 2017 г., което съответства на стратегията на Банката за ефективно управление на свободния ресурс, което продължи и през 2018 г.

През 2018 г. печалбата намалява със 17,1% основно в резултат на спад на нетният доход от банкова дейност в сравнение с 2017 г.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката успя значително да подобри динамиката в качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към доход от банкови операции към края на 2018 г. е 47,6%, което остава под средното ниво на този показател в банковата система на страната. Това се дължи на продължаващото подобряване на ефективността на работа, качествено управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2018 г. Банка ДСК ЕАД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК ЕАД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Банка ДСК използва различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти на Банката се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Наредба №38 от 25.07.2007 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисионни, други парични и непарични облаги от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН), както и приетите във връзка с тази наредба вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като повечето договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление Финанси и планиране, Управление Правно и Управление Съответствие и сигурност. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на оперативния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2018 г. Банка ДСК няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

Обща информация за управлението и структурата на Банката

Банка ДСК ЕАД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК ЕАД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Общо събрание (ОС), Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

През 2018 г. Банка ДСК ЕАД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС и главен финансов директор на Банка ОТП
 Ласло Волф - член на НС
 Андраш Такач - член на НС
 Габор Кунце - член на НС
 Акош Ференц Тиса-Пап - член на НС
 Атила Кожик - член на НС

Управителен съвет

Виолина Маринова – председател на УС и главен изпълнителен директор
 Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор
 Доротея Николова – член на УС и изпълнителен директор
 Юрий Генов – член на УС и изпълнителен директор
 Боян Стефов – член на УС
 Маргарита Петрова-Карики - член на УС и изпълнителен директор

През 2018 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 2,9 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС в управителни и контролни органи на търговски дружества през 2018 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Виолина Маринова	ПОК „ДСК Родина“ АД „Борика“ АД	Председател на НС Член на СД
Диана Митева	„ДСК Управление на активи“ АД „ДСК Мобайл“ ЕАД „ДСК Дом“ ЕАД	Член на НС Председател на НС Председател на СД
Доротея Николова	ПОК „ДСК Родина“ АД „ДСК Управление на активи“ АД	Председател на УС Член на УС
Маргарита Петрова-Карики	„ОТП Факторинг – България“ АД	Председател на СД
Юрий Генов	ПОК „ДСК Родина“ АД „ДСК Мобайл“ ЕАД „ДСК Транс Секюрити“ ЕАД	Член на НС Член на НС Член на СД

Адресът на централния офис на Банка ДСК ЕАД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК ЕАД има 10 регионални центъра, 40 финансови центъра, 20 бизнес центрове и зони, 94 клона, 92 филиала и 99 банкови офиса.

Финансов резултат и рентабилност

За 2018 г. Банка ДСК ЕАД отчита печалба преди данъци в размер на 241 млн. лв. и отчита намаление (17%) в сравнение с 2017 г. основно в резултат на по-ниски приходи от лихви.

Печалбата след облагане с данъци за 2018 г. е 217 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 419,0 млн. лв. и е по-нисък от 2017 г. с 35 млн. лв. или 7,6 %, основно в резултат на спад със 17 млн. лв. на приходите от лихви по кредити и 15 млн. лв. от вземанията от банки. Приходите от лихви намаляват с 33 млн. лв., като с 22 млн. лв. намалява приходът от лихви от кредити на граждани и домакинства, а този от корпоративни клиенти и МСП нараства с 4 млн. лв. Основната част от този отрицателен ефект се дължи на намалението на средните пазарни лихвени нива поради силната конкуренция на кредитния пазар. Разходите за лихви нарастват с 1,8 млн. лв.

Нетният нелихвен приход за 2018 г. е 194 млн. лв. (спад от 3,9% или 7,8 млн. лв. в сравнение с 2017 г.), което се дължи на намалението на нетните приходи от търговски операции с 16 млн. лв. Нетния доход от такси и комисиони е в размер на 162 млн. лв. и нараства с 8 млн. лв. спрямо 2017 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 290,9 млн. лв., което е по-високо с 8 млн. лв. или с 2,9% в сравнение с 2017 г.

Списъчният брой на персонала на Банката към 31 декември 2018 г. е 4 198 (2017 г. 4 082).

Отчита се увеличение на активите на един зает от 2,98 млн. лв. към края на 2017 г. на 3,44 млн. лв. към края на 2018 г. Печалбата на едно лице от персонала намалява от 64,2 хил. лв. за 2017 г. на 51,7 хил. лв. за 2018 г.

Балансови показатели

Активите на Банка ДСК ЕАД към 31 декември 2018 г. са в размер на 14 451,3 млн. лв. и нарастват с 2 306,5 млн. лв. (или 19%) в сравнение с 2017 г., като 1 173,5 млн. лв. от ръста се дължи на увеличението на собствения капитал на банката.

Банка ДСК ЕАД има 13,7% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на декември 2018 г. (12,4% към декември 2017 г.).

Лихвочувствителните активи имат 74,3% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банка ДСК ЕАД по балансова стойност е 7 480,1 млн. лв., като спрямо края на 2017 г. нараства с 695,7 млн. лв. или 10,3%.

Кредитите на граждани са 5 119,5 млн. лв. и бележат ръст от 441,5 млн. лв. (9%) в сравнение с предходната година.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2018 г. е 23,6%, като при потребителските кредити и овърдрафти е 26,9%, а при жилищните – 19,8%. През 2017 г. тези пазарни дялове са съответно – 24,1%, 28,2% и 20,5%. При кредитите на предприятия пазарният дял е 7,4% при 7,3% за 2017 г.

Кредитите на предприятия са 2 975,2 млн. лв. и бележат увеличение в размер на 263 млн. лв. (10%) в сравнение с 2017 г.

Кредитите за бюджета са 1,3 млн. лв. и бележат намаление от 4,7 млн. лв. в сравнение с 2017 г.

Обезценката на портфейла е в размер на 615,8 млн. лв. и бележи увеличение в размер на 4,1 млн. лв. спрямо предходната година.

Клиентските депозити възлизат на 11 552,2 млн. лв. Това представлява 12,3% или 1 261 млн. лв. ръст на годишна база.

Депозитите на граждани към края на 2018 г. са 9 032,3 млн. лв. и бележат ръст в размер на 817,7 млн. лв. или 10%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2018 г. е 17,2% (при 16,9% за 2017 г.).

Депозитите на предприятия възлизат на 1 822 млн. лв. към края на годината и нарастват с 35,3 млн. лв. спрямо 2017 г.

Депозитите от бюджета са 154,4 млн. лв. и нарастват със 7,4 млн. лв. през 2018 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 543,5 млн. лв., като нарастват с 400,7 млн. лв. в сравнение с 2017 г.

Картови разплащания

Издадените от Банката карти към 31.12.2018 г. са 1 721,8 хил., от тях 1 571,6 хил. са дебитни карти, а кредитните са 150,2 хил.

Към декември 2018 г. Банката разполага с 911 АТМ и 8 327 POS устройства. През годината са инсталирани 1 458 POS устройства.

Капиталова адекватност

Банката постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2018 г. общата капиталова адекватност е 16,42 %. Банката осигурява 91,3 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (176,2 млн. лв.), буфер за системен риск (211,4 млн. лв.) и буфер за ДСЗИ (17,6 млн. лв.).

Кредитен риск

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на годината кредитният портфейл на Банката на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (63,2%) и кредити на предприятия (36,7%). При кредитите на граждани и

домакинства рискът е добре разпределен между заеми за текущи нужди (54,3%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Банка ДСК ЕАД измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност..

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2018 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 7,61%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по реални дни закъснения покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- 0 - 30 дни - 2,92%
- 31 - 90 дни – 27,72%
- над 91 дни – 76,17%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2018 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно (вкл. свързани експозиции) са 92.4%, като по продукти разпределението е както следва:

Потребителски кредити на граждани – 93%, ипотечни кредити на граждани – 89%, кредити на малки и средни предприятия – 91% и кредити на корпоративни клиенти – 95%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Банката така и на кредитополучателите. За тази цел Банката си сътрудничи интензивно и с компанията ОТП Факторинг България, на която Банката продава или възлага необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банка ДСК да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2018 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвеният риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банка ДСК е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банка ДСК е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банка ДСК спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Банката анализира лихвения риск от банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии.

Валутен риск

Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банка ДСК изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврзоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банка ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени, от ръководството, лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 251 работни дни..

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция

Операционен риск

Операционният риск е рискът загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банка ДСК се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане

отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“, която е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Банката има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дружествата от Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на задения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и

определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банката разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2018 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Банката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31.03.2014 година.

През 2018 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката.

Инвестиционна програма

През годината Банката е направила инвестиции за 41,2 млн. лв.

Инвестициите в информационни проекти през годината са 30,4 млн. лв., като дялът им е 74% от всички инвестиции (за 2017 г. този дял е 62 %).

Инвестициите за капитално строителство през годината са 10,8 млн. лв.

7,4 млн. лв. са инвестирани в строително монтажни работи, целящи оптимизация и подобрения в стратегически обекти на клоновата мрежа, както и обекти обслужващи централно управление. 3,4 млн. лв. е инвестираната сума за обновяване на осветителни системи, визуална комуникация и ремонти в клонова мрежа.

Основни цели за 2019 г.

През 2019 г. ръководството на Банката поставя следните приоритети в дейността си:

- Оптимално използване на пазарния потенциал при продажба на кредити
- Стабилизиране на спада в доходите чрез компенсиране на отрицателните ефекти от рефинансирането на портфейла с ръст на обемите;
- Защищаване на пазарните позиции в банкиране на дребно, спиране на процеса на загуба на пазарен дял;
- Поддържане на силното присъствие на пазара в банкирането с предприятия в сегментите, в които банката има рисков апетит;

- Поддържане на ценовата политика по привлечени средства с цел минимизиране на свиването на маржа на доходите;
- Увеличаване на активността в интернет и мобилното банкиране;
- Увеличаване на цялостната клиентска активност;
- Стриктно управление на разходите с оглед лимитирания план и рисковете, свързани с изпълнението;

Основен въпрос през 2019 г. остава управлението на свободната ликвидност, която се предвижда да продължава да нараства и през следващата година и води до ерозия на нетния лихвен марж.

На 15 януари 2019 г. Банка ДСК ЕАД финализира сделката за придобиване „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД, българското дъщерно дружество на Група Сосиете Женерал и притежаваните от него местни дъщерни дружества в България.

В резултат на придобиванията, Банка ДСК и банкова група ОТП затвърждават позициите си на българския пазар.

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК ЕАД за 2018 г. е приет от Управителния съвет с протокол №14 от 14.03.2019 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен
директор

Доротея Николова
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ
в съответствие с чл. 41 и чл. 48 от Закона за счетоводството

Цел: Една от основните цели на Банка ДСК е създаването и поддържането на високи банкови стандарти, най-добри управленски практики и етични бизнес норми, спазвайки законите на Република България, наредбите и правилата в банковото дело и относимото законодателство на ЕС. Банката се стреми да подпомага изграждането на устойчиви бизнес модели, като осигури максимално пълно и ефикасно финансово обслужване на клиентите и постига индивидуалност в обслужването. Сред ключовите цели на институцията е и постигането на растеж и изпреварване на конкуренцията, като в същото време поддържа индивидуална и устойчива корпоративна култура, която откликва на промените в средата и способства за създаване на дългосрочни отношения с клиентите. Не на последно място, банката отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната, и най-предпочитан работодател в сектора от студентите в страната.

Стратегия: Банката продължава да прилага и развива най-добрите практики в кредитирането, запазвайки водещата позиция в банкирането на дребно и затвърждавайки позицията на най-динамично развиващата се банка в сегмента на корпоративното и МСП банкиране. Като институция, която е чувствителна към процесите, случващи се в динамично променящата се среда, и към постоянно променящите се клиентски нагласи и потребности, Банката продължава да следва заложената дигитална стратегия, за да отговори на предизвикателствата на днешния ден, доминиран от мобилните и онлайн комуникации и изпреварващите темпове на високите технологии – запазване на позицията на най-иновативна банка, като в същото време осигури поддържане на пълно съответствие със стандартите за сигурност на банковата и финансова информация.

Организационна структура, инфраструктура, продукти: като част от Групата на ОТП Банк (наричана за краткост „Групата“) и в резултат на високите стандарти и мащабната инвестиционна програма на групата, Банка ДСК се утвърди като стабилна институция, изключително динамично развиваща се, модерна и гъвкава, ориентирана към нуждите на всички клиентски сегменти, и предлагаща заедно с дъщерните си дружества широка гама от услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, планински и морски туризъм.

Банката разполага с най-голямата клонова мрежа в Република България, което предлага несравнима инфраструктура за предлагане на пълната гама от продукти и услуги за всички клиентски сегменти. Едновременно с това, Банка ДСК е банката с най-мащабна дигитална трансформация на бизнеса си, с модерни онлайн канали за банкиране и високотехнологични офиси в София и Варна. Традиционен лидер в кредитирането на физически лица, през последните години банката се репозиционира успешно и като един от основните партньори на корпоративния и малкия и среден бизнес в страната. В резултат на това успешно функционира бизнес модел на обслужване, при който основен момент представляват специализираните бизнес центрове и обособени зони, създадени и функциониращи към Регионалните центрове на Банката в по-големите градове на страната.

Следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други: Като клиентски ориентирана и социално отговорна банкова институция Банка ДСК прилага политики, фокусирани върху всеки един клиентски сегмент, стремейки се да постигане високо качество на обслужване и ефективност. Като банка с 67-годишна история, Банка ДСК е доказала, че изключително успешно съчетава традиции и новаторство и проявява завидна способност за адаптиране към променящите се регулаторни и пазарни условия и към динамично развиващите се клиентски потребности и нагласи. В резултат на това през 2018 г. банката обнови визията на платформата си за електронното банкиране ДСК Директ. Новият дизайн, изцяло съобразен с изискванията на Група ОТП, предлага още по-лесен достъп до услугите, компактно оформление, актуална и добре систематизирана информация. Новата организация на менютата в секциите СРЕДСТВА, КАРТИ и БИТОВИ СМЕТКИ улеснява достъпа до най-ползвателната за потребителите информация в него, а именно – интуитивна навигация и бърз достъп до функционалности с един клик върху нагледно позиционирани бутони, контекстно разположени до банковите услуги. С обновената платформа на интернет банкирането ДСК Директ банката осигурява на своите клиенти не само модерна визия и изчистен дизайн с минимизирани подменюта, но и по-удобна навигация, улеснена функционалност и бързо действие.

Сред основните приоритети на банката е създаването на стабилна връзка със съвременните хора, а доказателство за гъвкавия подход на финансовата институция при предлагането на продукти и услуги на тези клиенти, които да отговарят на техните потребности и начинът им на живот са иновативните продукти на банката. През 2018 г. Банката предложи на пазара кобрандирана кредитна карта с Wizz Air, която дава възможности на клиентите да трупат бонуси, докато пазаруват. Продуктът е предназначен за млади, динамични хора, които обичат да пътуват, както и за клиенти, ориентирани към модерни и многофункционални банкови продукти. Кредитната карта DSK-Wizz Air позволява пазаруване и пътуване с отстъпки от цената на самолетни билети и други услуги на www.wizzair.com чрез участие в специално създадена бонус програма. В края на годината бяха открити и два информационни киоски на Банка ДСК, предлагащи иновативната кредитна карта DSK-Wizz Air. Информационните киоски са на разположение на всички пътници, които излитат от Терминал 1 и Терминал 2 на летище София, и желаят да се възползват от преференциалните условия на безконтактната кредитна карта DSK-Wizz Air.

През октомври месец банката откри нова интерактивна зона за самообслужване на студенти и академичен състав в УНСС. Модерната зона за самообслужване включва ATM устройство за вноски и теглене на суми в брой, извършване на справки, плащане на сметки, вноски по кредитни карти и стокови кредити в Банка ДСК, получаване на преводи MoneyGram и др. Зоната разполага и с виртуална папка - информационен дисплей с тъч екран за достъп до публична банкова информация в помощ на потребителите (общи условия, процедури, тарифа, уведомления, бланки на документи и други), както и информация за продукти и услуги на банката. За клиентите е осигурена възможност при интерес да си изпратят съответния материал по имейл; достъп до кредитен калкулатор със слайдери, на който потребителите сами могат да пробват различни варианти на търсенето от тях финансиране и директно да отправят запитване към банката. В пространството има и екран за дигитално маркетингово съдържание с информация за предлагани от банката продукти и услуги, съобразени с очакванията и нуждите на студентите и преподавателите в университета.

Провежданите от банката политики следват дългосрочните перспективи, зададени в рамките на Групата, а като работодател банката поддържа отговорни взаимоотношения на базата на партньорство, което стимулира обвързаността, взаимното уважение и подкрепа.

От години Банката следва политика за безотпадна банкова администрация, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички тонери и масилени касети от печатащите устройства във всички клонове на банката и тяхното рециклиране в специална технологична линия.

Всички наши обновени клонове са изградени според визията на Групата с енергоспестяващи фасади, а в цялата клонова мрежа на банката се ползват енергоспестяващи крушки.

При строителството на сградите си Банката следва зелена концепция, определяна от специалистите като пример по отношение на управлението на околната среда при административните сгради. При тази концепция еко идеята е определяща за избора на използваните строителни материали, системи и елементи. Проектните решения за системите за отопление, вентилация и климатизация в сградите и последващото изпълнение предотвратяват всякаква възможност за екологично замърсяване, дори и в случай на авария; при тяхната експлоатация липсват вредните емисии от изгарянето на течни и твърди горива. Строителството или преустройството на помещенията на Банката в съответствие с корпоративната визия на Групата е напълно съобразено и с изискванията на Закона за енергийна ефективност и Закона за екологията.

От няколко години служителите на банката са съпричастни с мисията на фондация „Идея в действие“, която обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи. Колегите участват в събиране на пластмасови капачки, които се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни благотворителни инициативи.

Една от отправните точки за политиките на банката е високата ни корпоративна отговорност, която е гаранция за сериозните ни и честни отношения на взаимно уважение към нашите партньори и акционери. Банка ДСК работи в партньорство с всички социални групи и въвежда нови процеси, процедури и технологии, които отговарят на динамиката на банковия пазар. Като социално отговорна компания, Банка ДСК се стреми да улеснява достъпа до финансови услуги и продукти на всички групи клиенти и да подпомага пълноценното им участие, напр. хора в неравностойно положение - хората с увреден слух, в ежедневието живот. В тази връзка през 2018 г. стартира пилотен проект, въвеждайки услуга за видео жестов превод за клиенти с увреден слух. Проектът е реализиран съвместно с фондация „Заслушай се“ и платформата „TotalK“ и стартира в пет офиса на банката в страната. Специализираната платформа е инсталирана на таблетни устройства, като обслужването на клиентите се осъществява посредством онлайн видео жестов превод в реално време. Връзката между служителя на банката в съответния клон и преводача е възможна чрез

поставяне на слушалки към таблета. Така обслужването на хора, за които жестовият език е основна форма на комуникация, протича бързо и лесно.

За да ползват услугата, клиентите могат да посетят директно някой от петте клона и да изберат опцията „Услуги с жестов превод“ от повикващата система, след което ще бъдат поканени на гише, обозначено със специален стикер. За по-голямо удобство, клиентите могат да заявят желанието си да ползват услугата предварително – чрез мобилно приложение TotalK, налично за операционната система Android, а скоро и за iOS. При получаване на подобна заявка жестовите преводачи уведомяват избраното от клиента поделение на банката и изпращат на клиента уникален код, който се въвежда на устройството на повикващата система на място в клона на банката.

Като социално отговорна институция Банка ДСК подкрепя широка гама от инициативи и програми, за да изрази своя ангажимент към обществото и да способства за разрешаване на редица социални предизвикателства.

Фокусът на социалните практики е партньорството с SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато банката поема ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства. Положената грижа не се изчерпва единствено с финансовото подпомагане с цел осигуряване на средства за храна, облекло, обувки, учебни пособия и др.

В рамките на спонсорството се провеждат също така редица инициативи, които дават възможност на Банката и нейните служители да изградят позитивна връзка с децата, ставайки съпричастни към нуждите им и към проблемите на тяхното развитие и израстване.

Като една от институциите в България с най-дългогодишна история и традиции, Банка ДСК е приела като част от своята мисия подкрепата на стойностни проекти в областта изкуството и културата, включително и в областта на възраждане на културното и художествено наследство на България.

Традиционната подкрепа на Банка ДСК за детския шахмат е една от утвърдените добри практики на институцията, насочена към децата и спорта. От години банката неотлъчно подкрепя организаторите на различни детски шахматни турнири – турнир за „Купата на лъвчетата“, за купа „Полипост“ – в усилията им да създадат подходящи възможности за изява на талантиливи деца от цялата страна и чрез дългосрочното сътрудничество да съдейства за спортното и интелектуалното развитие на подрастващото поколение в България.

Всяка година Банка ДСК подкрепя различни благотворителни инициативи – „Българската Коледа“, „Подкрепи една мечта“ и др., но фокусът на благотворителната дейност е традицията за Коледа да се организира вътрешнобанково събитие с благотворителен характер – Коледен обяд, в рамките на който желаещите да участват носят домашно приготвени ястия, които се продават и консумират от колегите, а събраните средства се даряват за различни каузи. През 2018 г. избрахме да подкрепим кампанията „Големи чудеса за малките герои“ на Фондация „Нашите недоносени деца. Събитието беше организирано за две дати. Съответно на едната дата участваха колегите от ЦУ – локации Московска и Бенковска, а на другата дата колегите от локация Люлин. След приключване на организирания мероприятия, се събра рекордната сума от 7 484.32 лв., с които Банка ДСК подпомогна борбата за живот на недоносените бебета и техните семейства.

Като банков, финансов и технологичен лидер на пазара, ориентиран и инвестиращ в знанията на младите хора, Банка ДСК носи отговорността да осигури на тези хора знания в областта на финансовите услуги. С тази цел през 2018 г. банката стартира разработването на своя самостоятелна програма за финансова грамотност – „Национална олимпиада по финанси“, насочена към повишаване на финансовите знания на учениците от различни възрасти, която предстои да бъде обявена през февруари 2019 г.

Банката следва политика на социална ангажираност към служителите, предлагайки им отлични условия за работа, обучение и развитие. Една от отличителните характеристики на институцията е наложената корпоративната култура, която отдава дължимото и признава заслугата на своите служители, създава устойчив модел на мотивирани и ангажирани служители с чувство на принадлежност и споделена цел.

През 2018 г. Банка ДСК продължи да утвърждава своя положителен работодателски бранд. Тя е един от предпочитаните работодатели на пазара на труда в областта на финансовите услуги, като увеличава популярността си като работодател сред завършващите студенти и младите хора. Миналата година Банка ДСК е най-желаният от студентите работодател сред банковите институции в страната според единственото

по рода си проучване у нас Graduate Survey, проведено от ToTheTop Agency за втора поредна година. Националното проучване „Топ 50 най-предпочитани компании от студентите в България“ измерва мнението на студентите за предпочитания от тях работодател в България. В периода от 15 февруари до 15 май 2018 г. общо 7 255 студенти от 51 български университета са попълнили онлайн анкетата в рамките на второто издание на класацията. В сравнение с предишното издание на класацията Банка ДСК е подобрила представянето си с едно място нагоре в общата класация, заемайки трето място след Hewlett Packard Enterprise и Coca-Cola HBC Bulgaria АД. Като работодател с многогодишна история, но и съвременна, динамична институция, Банка ДСК има многопосочен ангажимент към младите хора – те са бъдещите клиенти, които ще се възползват от многобройните предлагани от банката дигитални решения, но са и хората, които да оценят по достойнство работодателската марка Банка ДСК с предлаганите атрактивни условия за кариера и реализация, и високи етични стандарти.

Банка ДСК предлага на младите хора безценен опит, от една страна, в институция с доказани традиции и устойчивост, извървяла над 67-годишен път и преминала през редица трансформации, а от друга страна, предизвикателството да докажат себе си в една модерна и иновативна банка, предлагаща обслужване изцяло съобразено с динамично променящите се потребителски нагласи и достиженията във високите технологии.

Банка ДСК прилага балансирана социална политика. През 2018 г. социалните разходи са 8.1% от общите разходи за труд.

Вътрешното корпоративно развитие на служителите продължи да бъде един от управленските приоритети. През 2018 г. над 200 служители реализираха вътрешно кариерно развитие в Банката.

През 2018 г. са организирани и проведени 1 178 различни форми на вътрешно и външно обучение на служителите, като броят на участията в тези обучения е 11 028.

За Банка ДСК почтеността в бизнес отношенията е приоритет, във връзка с който е възприела политика за „нулева толерантност“ към корупцията във всички нейни проявления. Банката изисква от всеки неин служител и всяко друго лице, което действа от нейно име, да се придържа към високите стандарти за етично поведение на Групата, като не допуска корупционни практики или поведение в разрез с етиката. Съзнавайки, че всяка слабост в прилагането на установените стандарти, може да изложи на риск доброто име и репутацията на Банка ДСК, нейното ръководство непрестанно се стреми да усъвършенства вътрешните процеси и регулации, както и да повиши информираността и ангажираността на служителите й към ценностите, които застъпва.

 _____ Виолина Маринова Главен изпълнителен директор	 _____ Доротея Николова Изпълнителен директор
	

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл. 39 от Закона за счетоводството и чл. 100н от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК)

1. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 1, б. „а“

„Банка ДСК“ ЕАД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса в съответствие с чл.39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК.

2. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 3

2.1. Системата на вътрешен одит на Банка ДСК ЕАД се основава на три основни елемента – управленски контрол, интегриран в процесите контрол и независим вътрешен контрол.

Управление „Вътрешен контрол и одит“ е структурната единица за независим вътрешен контрол.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най- високо управленско ниво - Управителен съвет, Надзорен съвет, управление „Вътрешен одит“ на банката- майка ОТП Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление „Вътрешен контрол и одит“ са регулирани с Правила за вътрешен контрол и одит на Банка ДСК ЕАД Група. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска Народна Банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската Народна Банка за вътрешния контрол в банките, Законът за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

2.2. В процеса на оперативна работа в Банката е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхишения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност; независима оценъчна дейност за законосъобразността и съответствието осъществява от Управление „Вътрешен контрол и одит“.

2.3. Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на поетите от нея рискове. За целта Банка ДСК ЕАД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира, както от управление "Политика на кредитния риск и управление на портфейла", така и от звеното, осъществяващо вътрешен контрол и Централизираната комисия по проблемни кредити. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроикономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината.

2.4. В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдъри сделки като по този начин играят ролята на превантивен контрол. Допълнително има изградени в рамките на банковата група на специализирани аналитични среди, които позволяват тяхното детайлно наблюдение. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

2.5. Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на банката. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

3. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 4

3.1. „Банка ДСК“ ЕАД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл.85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;

3.2. „Банка ДСК“ ЕАД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;

3.3. „Банка ДСК“ ЕАД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;

3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:

- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Раздел IV. „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД;
- Правилата за конфликт на интереси;
- Инструкцията за осигуряване на съответствие с изискванията за оценка на пригодността на членовете на управителните органи, изпълнителните директори и други ключови позиции в „Банка ДСК“ ЕАД и нейната група.

3.5.1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:

- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Раздел IV „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК ЕАД.

3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ ЕАД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 5

4.1. Съставът на управителните и надзорните органи, Одитният комитет, Комитетът за управление на активите и пасивите, Инвестиционен комитет на „Банка ДСК“ ЕАД са определени в:

- Устава на „Банка ДСК“ ЕАД;
- Правилата за управление на „Банка ДСК“ ЕАД.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на „Банка ДСК“ ЕАД е уредено в:

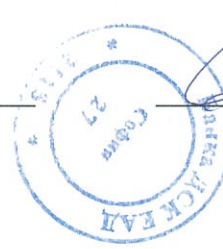
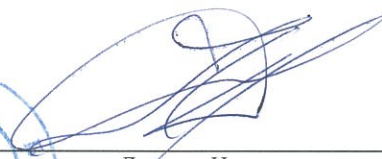
- Правилата за работа на Надзорния съвет;
- Правилата за работа на Управителния съвет;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на операционния риск;
- Процедурата за работа на Комитета по риска;
- Процедурата за работа на Комитета по подбор;
- Правила за работа на Комитет за управление на активите и пасивите;
- Статут на Одитния комитет.

5. Информация по чл. 100н, ал. 8, т. 6

Банка ДСК осъществява многообразие чрез:

- балансирана полова и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

 Виолина Маринова Главен изпълнителен директор		 Доротея Николова Изпълнителен директор
---	---	---

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2018**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционера на Банка ДСК ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК ЕАД („Банката“), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 година и индивидуалния отчет за печалбата или загубата, индивидуалния отчет за всеобхватния доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Банката към 31 декември 2018 година и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Обезценка на кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти

Виж Приложения 4 и 19 от индивидуалния финансов отчет

Банката е приела МСФО 9 „Финансови инструменти“, с дата на първоначално прилагане от 1 януари 2018 година. Най-значимият ефект от първоначалното прилагане за Банката е свързан с това, че определянето на обезценка за кредитни загуби се основава на очаквани загуби, а не на понесени загуби. Както е оповестено в Приложение 19 от индивидуалния финансов отчет към 31 декември 2018 година Банката отчита натрупана обезценка на кредити и вземания от клиенти в размер на 615,791 хил. лв.

Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти е свързано с прилагането на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Банката, по отношение на идентифицирането на кредити и вземания с кредитни загуби, и определянето размера на кредитните загуби. За да определи размера на обезценката за очаквани кредитни загуби, Банката прилага статистически модели, основаващи се на входящи параметри, с произход от вътрешни и външни източници.

Ключовите области на най-значимите преценки включват:

- Интерпретация на изискванията за определяне на обезценка съгласно МСФО 9, на която се основава моделът на Банката за очаквани кредитни загуби;
- Предположения използвани в моделите за очаквани кредитни загуби, с цел определяне на кредитен риск и съществено влошаване на кредитното качество на експозициите, както и на очаквани бъдещи парични потоци, основаващи се на минали събития, текущи условия и бъдещи икономически прогнози;

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за процеса на определяне на обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.
- Инспекция и преглед на вътрешните политики и процедури, свързани с процеса по определяне на обезценка за кредитни загуби. Проучващи запитвания към експертите на Банката, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.
- Преглед и оценка на адекватността на методологията, използвана от Банката, за целите на идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценка за избрани значими портфейли.
- Оценка на дизайна и приложението на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на кредити и вземания от клиенти, и извършване на тестове на оперативната ефективност на контролите свързани с изчислението на очакваните кредитни загуби.

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените обезценки за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти:

- Анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания, заедно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, по отношение вероятността от неизпълнение /вероятността от загуба и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба.
- Анализ и оценка на уместността на направеното разпределение на експозициите по фази съгласно определените от Банката класификационни критерии;
- Независимо преизчисление, съвместно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, параметрите, използвани в

Ключов одиторски въпрос**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**

- Преценки, свързани с обхвата и пълнотата на входящите данни и изчислителната логика;
- Предположения, прилагани от ръководството при прегледа на индивидуално значими кредитно-обезценени експозиции, свързани със скорошни загуби, набор от вероятностни сценарии и резултати, и бъдеща събираемост.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на определянето на обезценката по кредити и вземания от клиенти предполага множество преценки, присъщо ниво на несигурност при допусканията и специфични изчисления от страна на ръководството на размера на кредитните загуби; и б) съществеността на самия отчетен обект за индивидуалния финансов отчет на Банката, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

изчислението на обезценката за значими портфейли; както и извършване на процедури, на извадкова база върху съответните входящи данни.

- Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Банката, за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2018 година, включително вхождане на данни, обработка на данни и изчисление. За извадка от кредити независимо преизчислихме очакваните кредитни загуби и проследихме резултатите до изчислението, извършено от Банката;
- Преглед и оценка, за извадка от индивидуално значими експозиции във Фаза 3, на уместността на прилаганата методология за обезценка. Извършване на детайлни тестове, на основата на извадка от кредити за оценка на адекватността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката са направени следните одиторски процедури:
 - анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Банката, включително оценка на адекватността на прилаганите сценарии и тяхната тежест, както и на очакваната бъдеща събираемост;
 - независим анализ на финансовото състояние и резултатите от дейността на кредитополучателите;
 - инспекция на доказателствата, подкрепящи обслужването на кредитите от съответните кредитополучатели; както и
 - анализ и оценка на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции.
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката относно обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“) носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във индивидуалния финансов отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е в резултат от измама, е по-висок от риска от неразкриване на съществено неправилно отчитане, което е в резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България и чл.100н, ал.8, където е приложимо, от Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100н, ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на финансовия ѝ отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 година на Банката от Общото събрание на акционерите (заседанието на едноличния собственик), проведено на 28 март 2018 година, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 година на Банката представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на Одитния комитет на Банката на 25 март 2019 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Адвайзъри енд Мениджмънт Кънсълтинг Прайвит Лимитид Къмпани, Унгария (дружество от мрежата на Делойт), е предоставил самостоятелно и следните услуги на Банката, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Подготвителни дейности, свързани с подготовката за преглед на качеството на активите (AQR).

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД, е предоставил самостоятелно следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2018 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов консолидационен финансов пакет към 31 декември 2017 година на Банка ДСК ЕАД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на групов консолидационен пакет към 31 декември 2017 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2018 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2017 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Договорени процедури, свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на ПОК „ДСК-Родина“ АД (контролирано дружество) за 2017 година, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2017 година и МСФО.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД и АФА ООД, са предоставили съвместно следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Договорени процедури относно приложението на Наредба 10 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2017 година - преглед на текущото състояние на системите за вътрешен контрол на Банката, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

Deloitte Audit

За Делойт Одит ООД

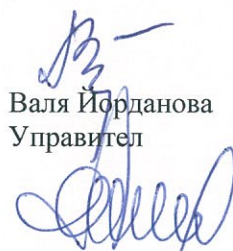
Емил Бадов
Пълномощник на управителя Силвия Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

АФА

За АФА ООД

Валя Йорданова
Управител

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

25 март 2019

**Индивидуален отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември**

<i>В хиляди лева</i>	Прил.	2018	2017
Приходи от лихви		431 442	464 180
Разходи за лихви		(12 458)	(10 600)
Нетен доход от лихви	5	418 984	453 580
Приходи от такси и комисиони		177 197	168 464
Разходи за такси и комисиони		(15 553)	(14 619)
Нетен доход от такси и комисиони	6	161 644	153 845
Нетни печалби/(загуби) от търговия	7	56 849	(8 989)
Нетни загуби от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	8	(4 185)	-
Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	9	12 225	32 389
Нетни (загуби)/печалби от валутна преоценка		(36 931)	17 920
Други оперативни доходи, нетно	10	4 602	6 837
Оперативен доход		613 188	655 582
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	(77 841)	(54 578)
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	(17 056)	(3 686)
Нетни приходи/(разходи) за провизии	27	13 922	(23 554)
Разходи за персонала	13	(112 822)	(102 330)
Разходи за амортизация	21, 22	(32 163)	(38 206)
Други разходи	14	(145 882)	(142 254)
Печалба преди данъци		241 346	290 974
Разход за данък върху печалбата	15	(24 168)	(28 950)
Нетна печалба за годината		217 178	262 024

Индивидуалният финансов отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 34, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 14 март 2019 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

Доротея Николова
Изпълнителен директор

25.03.2019
Емил Бадов
Регистриран одитор
Делойт ОДИТ ООД

25.03.2019
Рене Цорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

**Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември**

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Нетна печалба за годината	217 178	262 024
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба	п.а.	23 834
Ефекти от хеджиране	(2 623)	п.а.
Нетна промяна в справедливата стойност на инвестиции в дългови инструменти отчитани през друг всеобхватен доход	(13 392)	п.а.
Данък, върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата	1 453	(2 383)
	<u>(14 562)</u>	<u>21 451</u>
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		
Нетна промяна в справедливата стойност на инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	1 434	п.а.
Преоценки по справедлива стойност на земи и сгради	4 183	24 909
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	(619)	(1 481)
Данък, върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата	(528)	(2 491)
	<u>4 470</u>	<u>20 937</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	(10 092)	42 388
Общо всеобхватен доход	<u>207 086</u>	<u>304 412</u>

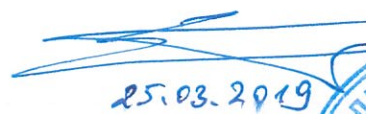
Индивидуалният финансов отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 34, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 14 март 2019 г.

 Виолина Маринова
 Главен изпълнителен директор

 София
 73
 2115

 Доротея Николова
 Изпълнителен директор

 25.03.2019
 Емил Бадов
 Регистриран одитор
 Делойт Оudit ООД

 ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
 София
 Рег. № 033
 ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

 25.03.2019
 Рени Йорданова
 Регистриран одитор
 АФА ООД

 ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
 София
 Рег. № 015
 АФА ООД

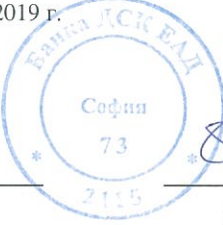
**Индивидуален отчет за финансовото състояние
към 31 декември**

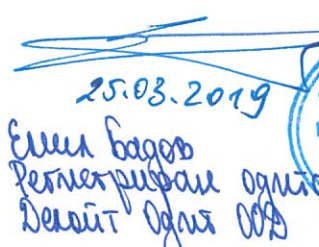
<i>В хиляди лева</i>	Прил.	31-декември-2018	31-декември-2017
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при			
Централната банка и банки-кореспонденти	16	3 210 339	1 690 421
Финансови активи държани за търгуване	17	48 988	236 223
Деривативни финансови инструменти	17	14 880	6 224
Кредити и вземания от банки	18	1 922 613	1 614 897
Кредити и вземания от клиенти	19	7 480 145	6 784 416
Инвестиции в ценни книжа	20	1 259 059	1 355 272
Текущи данъчни активи		1 951	1 551
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	32	43 676	43 176
Дълготрайни материални активи	21	317 597	327 305
Дълготрайни нематериални активи	22	49 307	41 157
Други активи	23	102 751	44 130
Общо активи		14 451 306	12 144 772
Пасиви			
Депозити от банки	24	7 994	14 767
Деривативни финансови инструменти	17	27 437	50 900
Кредити от финансови институции	24	11 129	15 518
Депозити от клиенти	25	11 552 168	10 291 123
Текущи данъчни пасиви		2 104	879
Пасиви по отсрочени данъци	26	5 807	5 674
Провизии	27	61 608	60 001
Търговски и други задължения	28	114 577	148 288
Общо пасиви		11 782 824	10 587 150
Собствен капитал			
Основен капитал	29	1 327 482	153 984
Резерви	29	1 113 567	1 117 051
Неразпределена печалба	29	227 433	286 587
Общо собствен капитал		2 668 482	1 557 622
Общо пасиви и собствен капитал		14 451 306	12 144 772

Индивидуалният финансов отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 34, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 14 март 2019 г.

 Виолина Маринова
 Главен изпълнителен директор

 Доротея Николова
 Изпълнителен директор

 25.03.2019
 Емил Бадов
 Регистриран одитор
 Делойт Одит ООД

 25.03.2019
 Рени Йорданова
 Регистриран одитор
 АФА ООД

 Регистриран одитор

Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември

		2018	2017
	Прил.		
<i>В хиляди лева</i>			
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		241 346	290 974
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	77 841	54 578
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	17 056	3 686
Амортизация	21, 22	32 163	38 206
Нетни (печалби)/загуби от операции с инвестиции		(20 938)	24 168
Нетен загуби/(печалби) от валутна преоценка		36 931	(17 920)
Нетен лихвен приход	5	(418 984)	(453 580)
(Намаление)/увеличение на провизии		(13 303)	22 612
Дивиденди	10	174	1 992
Други непарични изменения		8 464	(323)
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		(39 250)	(35 607)
Промяна в активите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение на ценни книжа в търговски портфейл		(60 237)	(96 524)
Увеличение на кредити и вземания от банки		(385 897)	(466 119)
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(720 058)	(476 909)
Увеличение на други активи		(65 501)	(6 157)
Промяна в пасивите, участващи в оперативната дейност			
Намаление на депозити от банки		(6 773)	(102 059)
Намаление на кредити от финансови институции		(4 390)	(4 632)
Увеличение на задължения по предоставени депозити от клиенти		1 242 268	587 585
(Намаление)/увеличение на други пасиви		(39 807)	7 649
Получени лихви		466 549	463 779
Платени лихви		(28 671)	(16 740)
Платен данък върху печалбата		(23 417)	(36 551)
Нетни парични потоци от/(използвани в) оперативна дейност		334 816	(182 285)
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, нетно		(39 155)	(41 710)
Продажби/(покупки) на инвестиции, нетно		294 085	(344 635)
Нетни парични потоци от/(използвани в) инвестиционна дейност		254 930	(386 345)
Парични потоци от финансова дейност			
Увеличение на основния капитал	29	1 173 498	-
Платени дивиденди		(263 047)	(284 000)
Нетни парични потоци от/(използвани във) финансовата дейност		910 451	(284 000)
Нетно увеличение/(намаление) на парични средства и парични еквиваленти		1 500 197	(852 630)
Нетно изменение от валутна преоценка на парични средства и парични еквиваленти		460	(1 269)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	31	1 709 682	2 563 581
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	31	3 210 339	1 709 682

Индивидуалният финансов отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 34, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 14 март 2019 г.

Виолина Маринова
Главен изпълнителен директор

25.03.2019

Емил Багов
Регистриран одитор
Делойт Оudit ООД

Доротея Николова
Изпълнителен директор

25.03.2019

Рене Йорданова
Регистриран одитор
АФА ООД

**Индивидуален отчет за промените в собствения капитал
за годината, приключваща на 31 декември**

	Основен капитал	Общи резерви	Преоценен резерв - земи и сгради	Преоценен резерв по финансови активи	Резерв от хеджиране	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо
<i>В хиляди лева</i>								
Салдо към 1 януари 2017	153 984	982 208	88 811	5 114	-	(1 152)	308 245	1 537 210
<i>Всеобхватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	262 024	262 024
Друг всеобхватен доход	-	-	22 418	20 037	1 414	(1 481)	-	42 388
Общо всеобхватен доход	-	-	22 418	20 037	1 414	(1 481)	262 024	304 412
Трансфер на преоценен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(318)	-	-	-	318	-
<i>Сделки със собствениците, отразени директно в капитала</i>								
Платени дивиденди	-	-	-	-	-	-	(284 000)	(284 000)
Салдо към 31 декември 2017	153 984	982 208	110 911	25 151	1 414	(2 633)	286 587	1 557 622
Салдо към 1 януари 2018	153 984	982 208	110 911	25 151	1 414	(2 633)	286 587	1 557 622
Промени от първоначалното прилагане на МСФО 9	-	-	-	7 276	-	-	(13 953)	(6 677)
Салдо към 1 януари 2018 (преизчислено)	153 984	982 208	110 911	32 427	1 414	(2 633)	272 634	1 550 945
<i>Всеобхватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	217 178	217 178
Друг всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(619)	-	(10 092)
Общо всеобхватен доход	-	-	3 765	(10 615)	(2 623)	(619)	217 178	207 086
Трансфер на преоценен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(668)	-	-	-	668	-
<i>Сделки със собствениците, отразени директно в капитала</i>								
Увеличение на основния капитал	1 173 498	-	-	-	-	-	-	1 173 498
Платени дивиденди	-	-	-	-	-	-	(263 047)	(263 047)
Салдо към 31 декември 2018	1 327 482	982 208	114 008	21 812	(1 209)	(3 252)	227 433	2 668 482

Индивидуалният финансов отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 34, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК ЕАД, на 14 март 2019 г.

 Виолина Маринова
 Главен изпълнителен директор

 Доротея Николова
 Изпълнителен директор

 Доротея Николова
 Изпълнителен директор

 25.03.2019
 Емил Богданов
 Регистриран одитор
 Делойт ОДИТ ООД

 25.03.2018
 Рени Горданова
 Регистриран одитор
 АФА ООД

 25.03.2018
 Рени Горданова
 Регистриран одитор
 АФА ООД

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК ЕАД (преди Държавна Спестовна Каса) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция. От 1998 г. Банка ДСК ЕАД („Банката“) е преобразувана в търговска банка със Закон за преобразуване на ДСК и по силата на този закон има право да извършва всички сделки по чл. 1, ал. 2 от действащия към датата на преобразуване Закон за банките. Впоследствие със Заповед №220882 от 26 септември 2002 г. БНБ предоставя на Банката пълен банков лиценз да оперира като търговска банка.

На 26 януари 1999 г. Софийски градски съд регистрира ДСК като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата. През 2001 г., съгласно съдебно решение, Банката е преобразувана в акционерно дружество с капитал, разпределен между Министерски съвет на Република България – 75% и Банковата консолидационна компания АД – 25%.

На 29 ноември 2002 г., на база решение на Софийски градски съд, Банковата консолидационна компания (БКК) придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 29 октомври 2003 г., на база решение на Софийски градски съд, Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

Банка ДСК има двустепенна система на управление - Управителен съвет с 6 (шест) члена и Надзорен съвет с 6 (шест) члена.

Към 31 декември 2018 г. лицата, отговорни за общото ръководство на Банката, представлявано от Надзорният съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Габор Кунце, Андраш Такач, Атила Кожик и Акош Ференц Тиса-Пап.

Към 31 декември 2018 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Виолина Маринова; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Доротея Николова, Диана Митева, Маргарита Петрова-Кариди, Юрий Генев и Боян Стефов - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2018 г. одитния комитет се състои от: председател – Наташка Лазарова; членове – Золтан Тубой и Василка Койчева.

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Банката да продължи работа като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Нещо повече ръководството не е установило никакви съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение в способността на Банката да продължи като действащо предприятие. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) Приложими стандарти и представяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията

на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

Банката представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

Настоящият финансов отчет е изготвени на индивидуална основа съгласно изискванията на Закона за счетоводството. Индивидуалният финансов отчет следва да се разглежда като неразделна част от консолидирания финансов отчет на Банкова група ДСК, одобрен от Управителния съвет на 14 март 2019 г.

(г) База за оценяване

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и земите и сградите, които са оценени по справедлива, респективно преоценена стойност.

(д) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Банката. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(е) Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 9 Финансови инструменти. При приемането на МСФО 9 Финансови инструменти Банката е приложила изключенията (облекчения) при първоначалното му прилагане. Всички корекции, произтичащи от първоначалното прилагане на този стандарт, са отчетени в собствения капитал (към „неразпределената печалба”) към 1 януари 2018 г. Банката е избрала модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти. Сравнителната информация за 2017 г. не е преизчислена. Тя е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 Финансови инструменти: Признание и Оценяване (отменен), МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, МСС 18 Приходи (отменен) и МСС 11 Договори за строителство (отменен) и свързаните с тях разяснения.

Ефектите от първоначалното прилагане на новите МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 15 Приходи от договори с клиенти са представени в приложение 2 (а).

(ж) Използване на оценки и преценки

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитния комитет на Банката развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Банката редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО беше приложен нов модел от три фази. Новата методология за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби (приложения 18, 19, 20 и 23).

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (приложение 4 (е)).

Преоценка на земи и сгради

Към 31 декември 2018 г. е направена преоценка на земите и сградите на Банката. Преоценката е изпълнена с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители, които са използвали приемливи оценъчни методи и техники (приложение 21).

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (приложение 27).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Банката ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Банката или при потенциални рискове от повишаване

на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (приложение 27).

2. Промени в счетоводната политика

(а) Ефект от първоначално прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти

Банката прилага МСФО 9, издадена от СМСС през юли 2014 г., с дата на преминаване 1 януари 2018 г., което е довело до промени в счетоводните политики и корекции на сумите, които преди това са били признати във финансовите отчети. Банката не е прилагала изискванията на МСФО 9 за предходни периоди.

Както е разрешено в преходните разпоредби на МСФО 9, Банката избра да не преизчислява сравнителните данни. Всички корекции на балансовите стойности на финансовите активи и пасиви към датата на прехода бяха признати в неразпределената печалба и другите резерви за текущия период.

Следователно в оповестените бележки последващите изменения на оповестяванията по МСФО 7 също са били приложени само към текущия период. В сравнителния период оповестените бележки повтарят оповестяването, направено през предходната година.

Приемането на МСФО 9 доведе до промени в счетоводната политика за признаване, класифициране и оценяване на финансови активи и финансови пасиви и обезценка на финансови активи.

МСФО 9 също така значително изменя други стандарти, отнасящи се до финансови инструменти като МСФО 7 Финансови инструменти: оповестявания.

Основните разлики в отчитането на финансовите инструменти от Банката при прилагане на МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 9 Финансови инструменти са както следва:

(1) В частта на класификацията и отчитането на финансовите активи

Преди 1 януари 2018 г. Банката класифицира финансовите си активи в съответствие с разпоредбите на МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване като:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата (финансови активи за търгуване)

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са тези инструменти за търгуване, които Банката придобива и държи основно с цел да ги продаде или придобие обратно в кратък срок или ги държи като част от портфейл, който се управлява като цяло с цел краткосрочна печалба.

Финансовите активи за търгуване се признават първоначално по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние като разходите за придобиване се отнасят директно в отчета за печалбата или загубата. Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

Деривативи под формата на спотове, форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия се признават като финансови активи за търгуване към датата на уреждане на сделката, заедно със съответните приходи и разходи по тях. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата.

- **Инвестиции, държани до настъпване на падеж**

Финансови активи, държани до падеж са недеривативни активи с фиксирани или определени плащания и фиксиран падеж, които Банката има намерението и възможността да държи до падеж, не са класифицирани по справедлива стойност през отчета за печалбата или загубата или не са финансови активи на разположение за продажба.

Инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност на базата на ефективен лихвен процент.

- **Кредити и вземания**

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват по тяхната амортизирана стойност, използвайки метода на ефективен лихвен процент.

- **Финансови активи на разположение за продажба**

Инвестициите на разположение за продажба са недеривативни активи, които не са класифицирани в друга група финансови активи.

Приходите от лихви се признават в печалбата или загубата като се използва методът на ефективен лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата, когато Банката получава правото на дивидент. Валутните разлики на инвестициите на разположение за продажба се признават в отчета за печалбата или загубата.

Разликите в справедливата стойност се признават директно в капитала докато инвестицията се продаде или трайно обезцени, когато кумулативните приходи и разходи се признават в печалбата или загубата.

МСФО 9 въвежда нов подход към класификацията на финансови активи на база характеристики на паричния поток и бизнес модел, в рамките на които се държи актива. На тази база от 1 януари 2018 г. Банката класифицира финансовите си активи в съответствие с разпоредбите на МСФО 9 Финансови инструменти в зависимост от бизнес модела за управление на тези активи и характеристиките на договорни парични потоци като:

- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи по амортизирана стойност;
- Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

За по-подробна информация виж приложение 3 Основни елементи на счетоводната политика.

(2) *В частта на обезценка/проvizии на финансовите активи/задбалансови задължения и ангажименти*

Преди 1 януари 2018 г. към всяка дата на изготвяне на отчет за финансовото състояние Банката преценява дали има обективно доказателство за обезценка на финансовите активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите активи са обезценени,

когато съществува обективно доказателство, че е възникнало събитие, което води до загуба след първоначалното признаване на актива и че събитието има влияние върху бъдещите парични потоци на актива, които могат да бъдат измерени надеждно.

Обективни доказателства за загуба от обезценка на финансовите активи (включително капиталови инструменти) могат да включват просрочие или невъзможност за погасяване на задължения от кредитополучател, преструктуриране на кредити или вземания от Банката при условия, които Банката не би приела, индикации, че кредитополучателят или емитентът на финансов инструмент ще обяви фалит, липсата на активен пазар за ценна книга, или друга публично достъпна информация, отнасяща се до група активи като негативна промяна във възможността за погасяване от кредитополучатели или емитенти в група или икономически условия, които са в пряка връзка с просрочия в групата активи. В допълнение, в случай на продължителен или съществен спад в пазарната стойност на капиталова инвестиция под нейната стойност съществува обективно доказателство за наличие на обезценка. В това отношение Банка ДСК ЕАД приема за съществен спад над 20% на справедливата стойност и продължителен спад на котираните пазарни цени в продължение на девет и повече месеца.

Банката признава провизия за обезценка на условни задължения по гаранции и акредитиви когато има настоящо задължение в резултат на минало събитие, вероятно е да се формира изходящ паричен поток, за да се погаси задължението и могат да бъдат направени надеждни изчисления за размера на задължението.

МСФО 9 въвежда нов модел за обезценка базиран на очаквани загуби, на мястото на използвания досега модел на настъпили загуби, което води до по-навременно отчитане на кредитните загуби. Стандартът изисква да бъдат отчитат очакваните кредитни загуби от момента на първоначално признаване. Въведен е нов три-етапен модел за целите на МСФО 9. Новата методология за обезценка се използва, за да определи дали кредитния риск на финансовите инструменти е съществено увеличен от момента на първоначално признаване и съответно дава възможност за идентифициране на кредитно-обезценени финансови активи. За инструментите с кредитна обезценка или съществено увеличение на кредитния риск, се признават очаквани загуби за целия им живот. На тази база от 1 януари 2018 г., Банката признава обезценки на финансови активи и провизии по задбалансови задължения и ангажменти на база очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за:

- финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност, включително предоставени депозити на банки;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход веднага след първоначалното им признаване;
- условни задължения по гаранции и акредитиви и неусвоени кредитни ангажменти.

За по-подробна информация виж приложение 4 (в) Оповестяване на политиката по управление на риска – кредитен риск.

(3) Отчитане на хеджиране

МСФО 9 въведе съществено различен модел за отчитане на хеджирането, с увеличени оповестявания относно дейностите по управление на риска. Новият модел доближава счетоводното третиране до дейностите по управление на риска, давайки възможност на дружествата по-добре да отразят тези дейности във финансовите си отчети. В допълнение, ползвателите на финансовите отчети получават по-добра информация относно управлението на риска и ефекта от хеджиране върху финансовите отчети.

Допълнителни подробности за специфичните счетоводни политики на МСФО 9, прилагани през текущия период, както и предходните счетоводни политики на МСС 39, прилагани през сравнителния период, са представени по-подробно по-долу.

Класификация и оценяване на финансовите инструменти

Сравнението по категории на балансовите стойности на финансовите активи и на финансовите пасиви съгласно изискванията на МСС 39 и МСФО 9 към 1 януари 2018 г. са както следва:

	МСС 39		МСФО 9	
	Категория	Балансова стойност	Категория	Балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>				
Финансови активи				
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	Амортизирана стойност (Кредити и вземания)	1 690 421	Амортизирана стойност	1 690 421
Кредити и вземания от банки	Амортизирана стойност (Кредити и вземания)	1 614 897	Амортизирана стойност	1 614 115
Кредити и вземания от клиенти	Амортизирана стойност (Кредити и вземания)	6 784 416	Амортизирана стойност	6 793 597
Финансови активи държани за търгуване	Справедлива стойност през печалби и загуби (Държани за търговия)	236 223	Справедлива стойност през печалби и загуби (Задължително)	236 223
Деривативни финансови инструменти	Справедлива стойност през печалби и загуби	6 224	Справедлива стойност през печалби и загуби (Задължително)	6 224
Инвестиции в ценни книжа	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход (На разположение за продажба)	1 348 762	Справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 166 605
	Амортизирана стойност (Държани до падеж)	6 510	Справедлива стойност през печалби и загуби (Задължително)	188 939

Ефектите от направените рекласификации на 1 януари 2018 г. спрямо категориите за оценяване в МСС 39, както и стойностния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 9 към 1 януари 2018 г. са както следва:

	МСС 39 балансова стойност 31 декември 2017	Рекласи- фикации	Преоценки	МСФО 9 балансова стойност 1 януари 2018
--	--	---------------------	-----------	---

В хиляди лева

Амортизирана стойност

Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

Начално салдо по МСС 39 и				
крайно салдо по МСФО 9	1 690 421	-	-	1 690 421

Кредити и вземания от банки

Начално салдо по МСС 39	1 614 897	-	-	-
Преоценка: очаквана кредитна загуба	-	-	(782)	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	1 614 115

Кредити и вземания от клиенти

Начално салдо по МСС 39	6 784 416	-	-	-
Преоценка: очаквана кредитна загуба	-	-	9 181	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	6 793 597

Инвестиции в ценни книжа - държани до падеж

Начално салдо по МСС 39	6 510	-	-	-
Намаление: Към задължително по ССПЗ (МСФО 9)	-	(563)	-	-
Намаление: Към ССДВД - дългови инструменти	-	(5 947)	-	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	-

Общо финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

10 096 244	(6 510)	8 399	10 098 133
-------------------	----------------	--------------	-------------------

Справедлива стойност през печалби и загуби (ССПЗ)

Финансови активи държани за търгуване

Начално салдо по МСС 39 и				
крайно салдо по МСФО 9	236 223	-	-	236 223

Инвестиции в ценни книжа - ССПЗ (задължително)

Начално салдо по МСС 39	-	-	-	-
Увеличение: От на разположение за продажба (МСС 39)	-	188 377	-	-
Увеличение: От амортизирана стойност (МСС 39)	-	562	-	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	188 939

Деривативи

Начално салдо по МСС 39 и				
крайно салдо по МСФО 9	6 224	-	-	6 224

Общо финансови активи оценявани по ССПЗ

242 447	188 939	-	431 386
----------------	----------------	----------	----------------

	МСС 39 балансова стойност 31 декември 2017	Рекласи- фикации	Преоценки	МСФО 9 балансова стойност 1 януари 2018
Справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ССДВД)				
Инвестиции в ценни книжа - ССДВД (дългови инструменти)				
Начално салдо по МСС 39	-	-	-	-
Увеличение: От на разположение за продажба (МСС 39)	-	1 146 846	-	-
Увеличение: От амортизирана стойност (МСС 39)	-	5 947	272	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	1 153 065
Инвестиции в ценни книжа - ССДВД (капиталови инструменти)				
Начално салдо по МСС 39	-	-	-	-
Увеличение: От на разположение за продажба (МСС 39)	-	13 540	-	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	13 540
Инвестиции в ценни книжа - на разположение за продажба				
Начално салдо по МСС 39	1 348 762	-	-	-
Намаление: Към задължително по ССПЗ (МСФО 9)	-	(188 377)	-	-
Намаление: Към ССДВД - капиталови инструменти	-	(13 540)	-	-
Намаление: Към ССДВД - дългови инструменти	-	(1 146 845)	-	-
Крайно салдо по МСФО 9	-	-	-	-
Общо финансови активи, оценявани по ССДВД	1 348 762	(182 429)	272	1 166 605

Равнение на салдата на корективите за обезценките при преминаване от МСС 39 към МСФО 9

Следващата таблица представя равнението между крайния коректив за обезценка от предходния отчетен период в съответствие с МСС 39 по модела за възникналите кредитни загуби и новия коректив за обезценка, определен в съответствие с МСФО 9 по модела за очаквани кредитни загуби към 1 януари 2018 г.

Оценявана категория	Обезценка по МСС 39 / Провизии по МСС 37	Рекласи- фикация	Прензчи- сление	Обезценка по МСФО 9
<i>В хиляди лева</i>				
Кредити и вземания (МСС 39)/Финансови активи по амортизирана стойност (МСФО 9)				
Кредити и вземания от банки	-	-	782	782
Кредити и вземания от клиенти	611 727	-	(9 181)	602 546
Финансови инструменти налични за продажба (МСС 39)/Финансови активи по ССДВД (МСФО 9)				
Инвестиционни ценни книжа	-	-	1 345	1 345
Ангажменти по кредити и договори за финансови гаранции				
Ангажменти по кредити и вземания от клиенти	1 879	-	9 670	11 549
Издадени финансови гаранции	2 114	-	6 570	8 684
Общо	615 720	-	9 186	624 906

Ефект в неразпределената печалба от преминаване от МСС 39 към МСФО 9

01-януари-2018

<i>В хиляди лева</i>	
Обезценка на кредити и вземания от банки	(782)
Обезценка на кредити и вземания от клиенти	9 181
Обезценка на инвестиционни ценни книжа	(1 345)
Провизии на ангажменти по кредити и договори за финансови гаранции	(16 240)
Преоценка до справедлива стойност на финансови активи прекласифицирани от амортизирана стойност по справедлива стойност	272
Трансфер на преоценъчен резерв на финансови активи прекласифицирани от на разположение за продажба в по справедлива стойност през печалби и загуби	(5 930)
Данъчен ефект	891
Общо	(13 953)

(б) Ефект от приложението на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

През текущата година Банката прилага МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (изменен през април 2016 г.), който е приложим за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2018 г. МСФО 15 въвежда подход от 5 стъпки за признаване на приходите. В МСФО 15 са добавени препоръчителни насоки за справяне със специфични сценарии. По-долу са описани подробности за новите изисквания, както и тяхното влияние върху финансовите отчети на Банката.

Новият стандарт се основава на един основен принцип, който изисква предприятията да признаят приходите си по начин, който най-точно представя прехвърлянето на стоките и услугите на клиента, и по стойност, която отразява очакваните от предприятието изгоди в замяна на тези стоки или услуги.

Направен е подробен анализ на източниците на приходи и оценка и заключения за ефектите от прилагането на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти на Банка ДСК. Приемането на МСФО 15 не оказва влияние върху времето или размера на признатите приходи от договори с клиенти и свързаните с тях активи и пасиви, признати от Банката и в тази връзка въздействието на стандарта върху Банка ДСК е ограничено.

Банката прилага МСФО 15 в съответствие с изцяло ретроспективния преходен подход, без да прилага практически целесъобразни мерки за изпълнени договори в МСФО 15:С5 (а), и (б), или за модифицирани договори в МСФО 15:С5 (в). Банката използва практическите способности в МСФО 15:С5 (г), което позволява както неразкриване на сумата на цената на сделката, разпределена към останалите задължения за изпълнение, така и обяснение за това кога се очаква да признае тази сума като приход, за всички отчетни периоди, представени преди датата на първоначалното прилагане 1 януари 2018 г.

3. Основни елементи на счетоводната политика

(а) Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективен лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективен лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата, чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа. За тези финансови активи Банката признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база unwinding, когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци. За тези финансови активи Банката признава лихви на база дисконтираните парични потоци

от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня. Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни печалби/(загуби) от търговия".

(в) Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

(г) Нетни печалби и загуби от търговия

Нетните печалби и загуби от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните печалби и загуби от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) Финансови инструменти

(1) Класификация

В съответствие с изискванията на МСФО 9, Банката класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Банката и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Банката за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

Целта на бизнес модела на Банката е да държи финансовите активи за да събира договорените парични потоци?	Не	Финансовият актив се държи с оглед постигане на цел чрез събиране на договорени парични потоци и продажба на финансови активи?	Не	Справедлива стойност през печалби и загуби (FVPL)
Да		Да		
Договорените парични потоци представляват единствено плащания по главница и лихва?				
Да		Да	Не	
Да				
Банката прилага ли опцията за справедлива стойност за да елиминира счетоводни несъответствия?				Да
Не				
Амортизирана стойност		Да		
		Справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)		

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Банката е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Банката може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Банката може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Банката е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Банката може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) Признаване

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Банката става страна по договорните условия на инструмента.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Банката стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора.

Форуърден договор в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента, а не на датата, на която става уреждането. Когато Банката стане страна по форуърден договор, справедливите стойности на правото и задължението често са равни или нетната справедлива стойност на форуърда е равна на нула. Ако нетната справедлива стойност на правото и задължението не е равна на нула, договорът се признава като актив или пасив.

Опционен договор, който е в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив, когато притежателят или издателят стане страна по договора.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Банката не е станала страна по договор.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Банката. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Банката, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

(3) *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Банката ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

(4) *Последващо оценяване*

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното скonto, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитния риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Банката критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Банката, използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват

на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котиран цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котиран пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котиран цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Банката признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Банката оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Банката на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовият актив, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат признати в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход, не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Банката може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите върху тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Инвестициите в капиталови инструменти, за които няма достатъчна актуална информация за определяне на справедливата им стойност, или тя широко варира, се представят по цена на придобиване като най-подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Банката следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) Отписване

Банката отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Банката взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем", напълно обезценен и е погасен по давност или длъжникът е юридическо лице заличено от търговските регистри и няма правоприемник, или съответно е гражданин, починал, без наследници или наследниците са направили отказ от наследство. Банката може да отпише частично финансов актив при едновременно изпълнение на следните условия: не са налице обосновани очаквания да бъде събран пълният размер на вземането; просрочието е повече от 365 дни; налице е очакване част от вземането да не бъде погасено и са предприети стъпки за принудително събиране по съдебен път и не е налице подписано извънсъдебно споразумение за погасяване на вземането.

Банката отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Банката транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Банката нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Банката продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Банката запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) *Компенсирание*

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Банката има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) *Обезценка на активи*

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Банката признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка/-и на кредитополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Банката използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

(8) Прекласифициране

Банката може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Банката прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и

неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) Модифициране

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, но води до съществено изменение в нетната настояща стойност на актива (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка);
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток дисконтиран с договорения ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, е най-малко 10% различна от дисконтираната настоящата стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(е) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства на депозит в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(ж) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за тъгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(з) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела.

(и) Инвестиции в дъщерни дружества

Инвестициите в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия се отчитат по себестойност в съответствие с МСС 27 Индивидуални финансови отчети.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата по статия „нетни загуби от обезценка на нефинансови активи”.

(к) Деривативи

Банката използва деривативи под формата на спотове, форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване към датата на уреждане на сделката, заедно със съответните приходи и разходи по тях. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при

инвестиции в капиталови инструменти, за които Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджирания риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);
- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Банката прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Ако хеджиращо взаимоотношение вече не отговаря на изискванията за ефективност на хеджирането във връзка с коефициента на хеджиране, но целта за управление на риска за това определено хеджиращо взаимоотношение остава непроменена, Банката коригира коефициента на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение, така че отново да покрива съответните критерии.

Банката прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(л) Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Банката придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела.

(м) Дълготрайни материални активи

Банката прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и други материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

	%
▪ Сгради	2 - 33
▪ Машини, производствено оборудване и апаратура	30
▪ Леки автомобили	25
▪ Транспортни средства (без леки автомобили)	10
▪ Компютри, съобразно клас и полезен живот	12.5 - 100
▪ Стопански инвентар и други амортизируеми активи	10 - 15

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация.

(н) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банка ДСК ЕАД, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот.

По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

	%
■ Програмни продукти, съобразно клас и полезен живот	10 - 100

(о) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи (различни от земи и сгради), за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(п) Наети активи

Плащанията, извършени по договори за оперативен лизинг, се признават в отчета за печалбата или загубата на линейна база през периода на лизинга.

Активи, наети по договори за финансов лизинг се отчитат в отчета за финансовото състояние като дълготраен актив и задължение по лизинг. Минималните лизингови плащания по тези договори се разпределят пропорционално между финансов разход и намаление на оставащото задължение. Финансовият разход се разпределя през всеки период от срока на лизинга.

(р) Материални запаси в т. ч. активи, придобити от обезпечения по проблемни кредити

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи направени, във връзка с доставянето на стоково-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

В рамките на своята обичайна дейност Банката придобива обезпечения по проблемни кредити, с цел последващата им продажба и съответно ги отчита като материали.

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Банката се извършва приблизителна оценка на нетната реализируема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(с) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Банката, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Банката има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажименти и гаранции възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(т) Депозити

Депозитите са източници на Банката за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност намалена с присъщите преки разходи, а в последствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективен лихвен процент.

Когато Банката продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“) споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Банката.

(у) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Банката кредити и кредитни линии;

- Възможни задължения на Банката, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Банката или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Банка ДСК, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу банката по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Банката дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу банката, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които биха довели при определени условия до изтичане на парични средства от Банката и други.

(ф) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(х) Доходи на персонала

(1) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи

отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Банката по плановите за дефинирани вноски, се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата, през периода в който услугите са предоставени от служителите.

(2) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. За служители, работили без прекъсване в Банката определен период от време с Колективният трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: при пет години трудов стаж – две брутни месечни заплати; от пет до десет години трудов стаж – три брутни месечни заплати; от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В приложение 27 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Банката признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) Доходи при прекратяване на трудови правоотношения

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи свързани с платен годишен отпуск, които се очаква да бъдат платени в замяна на труда на служителите за изминалия отчетен период.

(ц) Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- МСФО 9 Финансови инструменти - приет от ЕС на 22 ноември 2016 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- Изменение на МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания - приет от ЕС (в сила за годишни периоди, започващи от 1 януари 2018 г.);
- МСФО 15 Приходи от договори с клиенти и изменения на МСФО 15 Дата на влизане в сила на МСФО 15 - приет от ЕС на 22 септември 2016 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- Изменение на МСФО 2 Плащане на базата на акции – Класифициране и измерване на сделки на базата на акции - прието от ЕС на 26 февруари 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори – Приложение на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори – прието от ЕС на 3 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. или при първоначално приложение на МСФО 9 Финансови инструменти);
- Изменение на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – Изясняване на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти – прието от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- Изменение на МСС 40 Инвестиционни имоти – Прехвърляне на инвестиционни имоти – прието от ЕС на 14 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- Изменения на МСФО 1 и МСФО 28 вследствие на Подобрения на МСФО (цикъл 2014-2016), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 1, МСФО 12 и МСС 28) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – приети от ЕС на 7 февруари 2018 г. (измененията на МСФО 1 и МСС 28 са приложими за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);
- КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови плащания – прието от ЕС на 28 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Банката с изключение на МСФО 9.

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- МСФО 16 Лизинг – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти – Характеристики за предплащане с отрицателно обезщетение – прието от ЕС на 22 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);
- КРМСФО 23 Несигурност при третирането на данъка върху доходите – прието от ЕС на 23 октомври 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.).

Банката е избрала да не приема тези нови стандарти и измененията на съществуващите стандарти преди датата на влизането им в сила.

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016 г.) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 г. и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки – Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.);
- Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);
- Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);
- Изменения на различни стандарти Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017), произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);
- Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.).

Банката очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане, с изключение на МСФО 16 Лизинг.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Банката прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

- **Потенциални ефекти от прилагането на МСФО 16 Лизинг**

МСФО 16 Лизинг заменя настоящия МСС 17 – Лизинги, Разяснение КРМСФО 4 – Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР Разяснение 15: Оперативен лизинг - стимули и ПКР 27: Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.

Целта на новия стандарт е да се улесни съпоставимостта на показателите от финансовите отчети, представяне и на оперативния, и на финансовия лизинг в отчета за финансовото състояние, както и осигуряване на съответната информация за ползвателите на финансовите отчети относно рисковете, произтичащи от споразуменията.

Новият стандарт преустановява разграничаването между финансов и оперативен лизинг в счетоводните книги на лизингополучателя и налага изискването да се признае актив „право на използване“ и „задължение за лизинг“ за всеки договорен лизинг/лизингов договор. Съгласно МСФО 16, даден договор се определя като лизингов, когато е изпълнено условието този договор да предоставя на клиента правото за контрол на ползване на даден актив за определен период срещу възнаграждение.

Новият акцент в дефиницията за лизинг в сравнение с МСС 17 и МСФО 16 е въвеждането на „принципа на контрол“ върху използван, специфичен актив, посочен директно или индиректно в договора за лизинг.

Разходите, свързани с използването на актива, повечето от които са били отчитани в разходи за външни услуги, ще бъдат текущо класифицирани като намаление на цената на актива/амортизация и разходи за лихви/лихвен разход на задължението по лизинг.

В отчета за паричните потоци, плащанията по главницата се класифицират към финансова дейност, докато плащанията по краткосрочни лизинги, по лизинги на активи с ниска стойност и всички други плащания, които не са включени/признати в оценката на лизинговите задължения се отчитат като потоци от оперативна дейност. Плащанията на лихвата се осчетоводяват съгласно МСС 17.

Лизингополучателят прилага МСС 36 – Обезценка на активи, с цел определяне дали активът с право на ползване е обезценен и признаване загуба от обезценка, ако е необходимо.

За лизингодателя, МСФО 16 запазва изискванията и правилата на МСС 17 за първоначалното признаване и оценяване. Лизингите следва да се класифицират като финансови или оперативни съгласно МСФО 16. В сравнение с МСС 17, МСФО 16 изисква от лизингодателите да оповестяват по – подробна информация от досегашната, но като цяло основните характеристики на счетоводно третиране се запазват.

Преминаване към новия стандарт

Лизингополучателят използва модифициран ретроспективен подход.

Прилагането на модифицирания ретроспективен подход изисква лизингополучателят да представи кумулативния ефект от МСФО 16 като корекция на началното салдо на собствения капитал за периода, в който стандартът се прилага за първи път.

Банката прилага следните практически подходи:

- Прилагане на еднакъв дисконтов процент за портфейл от лизинги със сходни характеристики;

- Коригиране на стойността на актива „право на ползване“, към датата на първоначално признаване с размера на провизиите за обременяващи договори за лизинг в отчета за финансово състояние;
- Прилагане на опростен метод за договори, падежиращи до 12 месеца, считано от датата на първоначално прилагане;
- Изваждане на първоначално направените преки разходи от оценката на актива „право на ползване“ към датата на първоначално прилагане;
- Опция за последваща преценка, като предоговаряне на лизинговия срок, в случаите когато договорът предвижда възможности за продължаване или прекратяване на лизинга.

Ефект на МСФО 16 върху финансовите отчети

Признаване на лизинговите пасиви

Вследствие на приемането на МСФО 16, Банката ще признае произтичащите от лизингова сделка пасиви, които досега са били класифицирани като оперативен лизинг в съответствие с МСС 17 – Лизинги. Тези пасиви ще бъдат оценени по настоящата стойност на лизинговите плащания, дължими към датата на първо прилагане на МСФО 16. Лизинговите плащания ще бъдат дисконтирани с лихвения процент по лизинга, или в случай, че този лихвен процент не е предварително определен, посредством дисконтов лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Лихвеният процент, прилаган от Банката: среднопретеглен диференциален лихвен процент 0.79%.

Към датата на първоначално признаване, лизинговите плащания, съдържащи се в оценката на лизинговите задължения, включват следните типове плащания за правото на ползване на основния актив за живота на лизинга:

- фиксирани лизингови плащания минус суми за предоставени стимули;
- различни лизингови плащания, които зависят от пазарни показатели;
- очаквани плащания от лизингополучателя по предоставени гаранции за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опцията за покупка, в случай че е достатъчно сигурно, че ще бъде упражнена такава опция и
- заплащане на неустойки по договора при прекратяване на лизинга, когато в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Банката счита за целесъобразно по отношение на краткосрочни лизинги (които са със срок на договора до 12 месеца) и лизинги на активи на ниска стойност да не признава финансови задължения и съответно активи ”право на ползване”. Тези видове лизингови плащания ще се признават като разходи, изчислени по линейния метод за времето на живот на лизинга.

Признаване на активи с право на ползване

При първоначалното оценяване активът с право на ползване се отчита по цена на придобиване, която включва:

- сумата на първоначалната оценка на задължението за лизинг;
- всички плащания към и преди датата на стартиране на лизинга минус суми за предоставени стимули;

- всички първоначални преки разходи направени от лизингополучателя при сключване на лизинговия договор; и
- оценка на разходите, свързани със задължение за демонтиране и преместване на актива или реновиране/възстановяване, които следва да бъдат направени от лизингополучателя.

Прилагане на оценки

Въвеждането на МСФО 16 изисква извършването на оценки и калкулации, които въздействат върху определяне стойността на задълженията по финансови лизинги и активите “право на ползване”. Тук са включени оценки като:

- определяне на договорите, предмет на МСФО 16;
- преценка на срока на тези споразумения (включително договори с неопределен срок или такива, с опция за продължаване);
- определяне на приложимите лихвени проценти при дисконтиране на бъдещи парични потоци;
- определяне на норми на амортизация.

Отражение върху отчета за финансово състояние

Въздействието на прилагането на МСФО 16 върху признаването на допълнителни финансови пасиви и съответните активи „право на ползване“ се изчислява въз основа на договорите, които са в сила към 31 декември 2018 година.

Прогнозният финансов ефект е активи с право на ползване и задължения по лизинг в размер на около 41 700 хил. лв.

4. Оповестяване на политиката по управление на риска

По-долу са представени различните рискове, на които Банка ДСК ЕАД е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Банката поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Банката са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банката е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Банката според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2018

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	7 994	7 994	7 994	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885
Кредити от финансови институции	11 129	11 129	-	-	-	-	11 129
Депозити от клиенти	11 552 168	11 553 126	9 404 705	710 641	1 413 799	23 981	-
Текущи данъчни пасиви	2 104	2 104	1 293	811	-	-	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 807	5 807	-	-	-	5 807	-
Провизии	61 608	61 608	459	1 570	9 972	49 393	214
Търговски и други задължения	114 577	114 577	25 508	7 234	50 954	21 467	9 414
Общо пасиви	11 782 824	11 783 782	9 441 870	720 581	1 475 360	118 329	27 642
Неусвоени кредитни ангажменти	-	1 305 313	61 721	64 514	665 123	356 297	157 658
Общо пасиви и ангажменти	11 782 824	13 089 095	9 503 591	785 095	2 140 483	474 626	185 300

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2017

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	14 767	14 767	14 767	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	50 900	50 900	457	45 987	18	970	3 468
Кредити от финансови институции	15 518	15 708	-	969	2 921	895	10 923
Депозити от клиенти	10 291 123	10 292 359	8 157 534	701 755	1 404 723	28 347	-
Текущи данъчни пасиви	879	879	551	328	-	-	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 674	5 674	-	-	-	5 674	-
Провизии	60 001	60 001	234	750	49 452	9 565	-
Търговски и други задължения	148 288	148 288	71 392	18 602	44 068	11 106	3 120
Общо пасиви	10 587 150	10 588 576	8 244 935	768 391	1 501 182	56 557	17 511
Неусвоени кредитни ангажменти	-	1 247 390	77 030	125 837	657 979	386 544	-
Общо пасиви и ангажменти	10 587 150	11 835 966	8 321 965	894 228	2 159 161	443 101	17 511

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Банка ДСК, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж.

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2018

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	7 994	7 994	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	27 437	1 911	325	635	17 681	6 885	-
Кредити от финансови институции	11 129	-	-	-	-	11 129	-
Депозити от клиенти	11 552 168	9 404 571	710 477	1 413 196	23 924	-	-
Текущи данъчни пасиви	2 104	1 293	811	-	-	-	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 807	-	-	-	5 807	-	-
Провизии	61 608	459	1 570	9 972	49 393	214	-
Търговски и други задължения	114 577	25 508	7 234	50 954	21 467	9 414	-
Общо пасиви	11 782 824	9 441 736	720 417	1 474 757	118 272	27 642	-
Неусвоени кредитни ангажменти	-	61 721	64 514	665 123	356 297	157 658	-
Общо пасиви и ангажменти	11 782 824	9 503 457	784 931	2 139 880	474 569	185 300	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	7 842						
изходящ поток		(415 467)	(45 599)	(48 896)	(5 243)	(4 525)	-
входящ поток		414 831	45 543	48 922	-	-	-
За хеджиране:	19 595						
изходящ поток		-	-	-	(1 604 991)	(8 316)	-
входящ поток		-	-	-	1 564 664	-	-
Общо деривативи	27 437	(636)	(56)	26	(45 570)	(12 841)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	3 210 339	3 210 339	-	-	-	-	-
Финансови активи							
държани за търгуване	48 988	11 066	2 239	1 884	16 229	17 570	-
Деривативни финансови инструменти	14 880	2 526	534	54	5 838	5 928	-
Кредити и вземания от банки	1 922 613	75 830	99 712	167 188	1 576 751	3 132	-
Кредити и вземания от клиенти	7 480 145	154 707	264 400	1 545 550	2 389 549	3 125 939	-
Инвестиции в ценни книжа	1 259 059	20 104	138 359	2 573	592 996	489 808	15 219
Текущи данъчни активи	1 951	1 951	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	43 676	-	-	-	-	-	43 676
Дълготрайни материални активи	317 597	-	-	-	-	-	317 597
Дълготрайни нематериални активи	49 307	-	-	-	-	-	49 307
Други активи	102 751	68 853	905	17 530	12 547	2 916	-
Общо активи	14 451 306	3 545 376	506 149	1 734 779	4 593 910	3 645 293	425 799
Деривативи - актив							
За търговия:	10 065						
изходящ поток		(320 178)	(51 533)	-	(39 386)	-	-
входящ поток		321 959	51 745	-	46 376	6 591	-
За хеджиране:	4 815						
изходящ поток		-	-	-	-	-	-
входящ поток		-	-	-	2 930	3 822	-
Общо деривативи	14 880	1 781	212	-	9 920	10 413	-

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2017

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	14 767	14 767	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	50 900	457	45 987	18	970	3 468	-
Кредити от финансови институции	15 518	-	969	2 919	890	10 740	-
Депозити от клиенти	10 291 123	8 157 218	701 579	1 403 987	28 339	-	-
Текущи данъчни пасиви	879	551	328	-	-	-	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 674	-	-	-	5 674	-	-
Провизии	60 001	234	750	49 452	9 565	-	-
Търговски и други задължения	148 288	71 392	18 602	44 068	11 106	3 120	-
Общо пасиви	10 587 150	8 244 619	768 215	1 500 444	56 544	17 328	-
Неусвоени кредитни ангажименти	-	77 030	125 837	657 979	386 544	-	-
Общо пасиви и ангажименти	10 587 150	8 321 649	894 052	2 158 423	443 088	17 328	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	49 341						
изходящ поток		(88 040)	(924 700)				-
входящ поток		88 013	883 443	-	-	-	-
За хеджиране:	1 559						
изходящ поток		-	-	-	(214)	(1 615)	-
входящ поток		-	-	-	-	73	-
Общо деривативи	50 900	(27)	(41 257)	-	(214)	(1 542)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	1 690 421	1 690 421	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	6 224	239	416	686	806	4 077	-
Финансови активи държани за търгуване	236 223	89 171	115	33 801	113 071	65	-
Кредити и вземания от банки	1 614 897	16 356	953 040	59 107	586 394	-	-
Кредити и вземания от клиенти	6 784 416	120 162	198 297	1 023 040	2 211 717	3 231 200	-
Инвестиции в ценни книжа	1 355 272	82 596	7 698	8 540	616 571	626 033	13 834
Текущи данъчни активи	1 551	1 551	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	43 176	-	-	-	-	-	43 176
Дълготрайни материални активи	327 305	-	-	-	-	-	327 305
Дълготрайни нематериални активи	41 157	-	-	-	-	-	41 157
Други активи	44 130	37 200	8 428	(7 736)	1 824	3 028	1 386
Общо активи	12 144 772	2 037 696	1 167 994	1 117 438	3 530 383	3 864 403	426 858
Деривативи - актив							
За търговия:	4 046						
изходящ поток		(168 566)	(100 081)	(7 212)	(14 881)	-	-
входящ поток		168 735	100 098	7 823	15 000	-	-
За хеджиране:	2 178						
изходящ поток		-	-	-	-	(972)	-
входящ поток		-	-	-	884	818	-
Общо деривативи	6 224	169	17	611	1 003	(154)	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодически и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 24 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 4 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2018 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност.

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Банката или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от ръководството.

Банката държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. В таблицата по-долу е представен анализ на кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базиран на рейтингите на рейтингова агенция Moody's:

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Правителствени облигации		
оценени с Ааа	-	4 854
оценени с А2	-	30 062
оценени с Ваа2	23 108	162 775
оценени с Ваа3	7 489	-
оценени с Ва2	18 391	38 532
Общо	48 988	236 223

(1) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и

пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Банката анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2018

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	35 869	-	-	-	-	3 174 470	3 210 339
Фиксирана лихва	17 288	-	-	-	-	-	17 288
Променлива лихва	18 581	-	-	-	-	-	18 581
Без лихва	-	-	-	-	-	3 174 470	3 174 470
Финансови активи държани за търгуване	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	-	48 988
Фиксирана лихва	10 804	2 005	1 770	9 138	25 271	-	48 988
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	3 176	6 020	2 429	-	-	3 255	14 880
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 176	6 020	2 429	-	-	-	11 625
Без лихва	-	-	-	-	-	3 255	3 255
Кредити и вземания от банки	78 896	99 713	167 253	1 576 751	-	-	1 922 613
Фиксирана лихва	75 765	99 713	167 253	1 576 751	-	-	1 919 482
Променлива лихва	3 131	-	-	-	-	-	3 131
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и вземания от клиенти	7 377 980	5 260	21 331	8 212	67 362	-	7 480 145
Фиксирана лихва	3 193	5 260	21 331	8 212	67 362	-	105 358
Променлива лихва	7 374 787	-	-	-	-	-	7 374 787
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиции в ценни книжа	16 693	304 816	-	158 842	763 489	15 219	1 259 059
Фиксирана лихва	13 694	131 450	-	158 842	763 489	-	1 067 475
Променлива лихва	2 999	173 366	-	-	-	-	176 365
Без лихва	-	-	-	-	-	15 219	15 219
Общо лихвочувствителни активи	7 523 418	417 814	192 783	1 752 943	856 122	3 192 944	13 936 024
Фиксирана лихва	120 744	238 428	190 354	1 752 943	856 122	-	3 158 591
Променлива лихва	7 402 674	179 386	2 429	-	-	-	7 584 489
Без лихва	-	-	-	-	-	3 192 944	3 192 944
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
Депозити от банки	447	-	-	-	-	7 547	7 994

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

Фиксирана лихва	374	-	-	-	-	-	374
Променлива лихва	73	-	-	-	-	-	73
Без лихва	-	-	-	-	-	7 547	7 547
Деривативни финансови инструменти	3 917	2 107	4 695	-	-	16 718	27 437
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 917	2 107	4 695	-	-	-	10 719
Без лихва	-	-	-	-	-	16 718	16 718
Кредити от финансови институции	-	11 129	-	-	-	-	11 129
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	11 129	-	-	-	-	11 129
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Депозити от клиенти	9 432 791	700 574	1 386 690	8 616	15 299	8 198	11 552 168
Фиксирана лихва	1 547 188	700 574	1 386 690	8 616	15 299	-	3 658 367
Променлива лихва	7 885 603	-	-	-	-	-	7 885 603
Без лихва	-	-	-	-	-	8 198	8 198
Общо лихвочувствителни пасиви	9 437 155	713 810	1 391 385	8 616	15 299	32 463	11 598 728
Фиксирана лихва	1 547 562	700 574	1 386 690	8 616	15 299	-	3 658 741
Променлива лихва	7 889 593	13 236	4 695	-	-	-	7 907 524
Без лихва	-	-	-	-	-	32 463	32 463

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2017

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	24 779	-	-	-	-	1 665 642	1 690 421
Фиксирана лихва	17 239	-	-	-	-	-	17 239
Променлива лихва	7 540	-	-	-	-	-	7 540
Без лихва	-	-	-	-	-	1 665 642	1 665 642
Финансови активи	88 105	-	33 424	48 508	66 186	-	236 223
държани за търгуване	88 105	-	33 424	48 508	66 186	-	236 223
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	4 020	81	678	-	-	1 445	6 224
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	4 020	81	678	-	-	-	4 779
Без лихва	-	-	-	-	-	1 445	1 445
Кредити и вземания от банки	16 000	953 039	59 107	586 394	-	357	1 614 897
Фиксирана лихва	16 000	953 039	59 107	586 394	-	-	1 614 540
Променлива лихва	-	-	-	-	-	-	-
Без лихва	-	-	-	-	-	357	357
Кредити и вземания от клиенти	6 337 794	8 415	28 050	19 624	271 354	119 179	6 784 416
Фиксирана лихва	11 343	8 415	28 050	19 624	271 354	-	338 786
Променлива лихва	6 326 451	-	-	-	-	-	6 326 451
Без лихва	-	-	-	-	-	119 179	119 179
Инвестиции в ценни книжа	84 785	182 800	5 999	143 820	924 034	13 834	1 355 272
Фиксирана лихва	79 032	-	5 947	143 820	924 034	-	1 152 833
Променлива лихва	5 753	182 800	52	-	-	-	188 605
Без лихва	-	-	-	-	-	13 834	13 834
	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
Общо лихвочувствителни активи	6 555 483	1 144 335	127 258	798 346	1 261 574	1 800 457	11 687 453
Фиксирана лихва	211 719	961 454	126 528	798 346	1 261 574	-	3 359 621

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

Променлива лихва	6 343 764	182 881	730	-	-	-	6 527 375
Без лихва	-	-	-	-	-	1 800 457	1 800 457
Депозити от банки	11 401	-	-	-	-	3 366	14 767
Фиксирана лихва	11 239	-	-	-	-	-	11 239
Променлива лихва	162	-	-	-	-	-	162
Без лихва	-	-	-	-	-	3 366	3 366
Деривативни финансови инструменти	3 095	334	784	-	-	46 687	50 900
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	3 095	334	784	-	-	-	4 213
Без лихва	-	-	-	-	-	46 687	46 687
Кредити от финансови институции	-	15 518	-	-	-	-	15 518
Фиксирана лихва	-	-	-	-	-	-	-
Променлива лихва	-	15 518	-	-	-	-	15 518
Без лихва	-	-	-	-	-	-	-
Депозити от клиенти	8 177 506	691 721	1 382 240	6 962	21 252	11 442	10 291 123
Фиксирана лихва	1 331 142	691 721	1 382 240	6 962	21 252	-	3 433 317
Променлива лихва	6 846 364	-	-	-	-	-	6 846 364
Без лихва	-	-	-	-	-	11 442	11 442
Общо лихвочувствителни пасиви	8 192 002	707 573	1 383 024	6 962	21 252	61 495	10 372 308
Фиксирана лихва	1 342 381	691 721	1 382 240	6 962	21 252	-	3 444 556
Променлива лихва	6 849 621	15 852	784	-	-	-	6 866 257
Без лихва	-	-	-	-	-	61 495	61 495

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

Управлението на лихвения риск се допълва от наблюдение на чувствителността на финансовите активи и финансовите пасиви към различни лихвени сценарии. Промяна от 200 базисни точки в лихвените равнища към датата на отчета би увеличила (намалила) капитала и печалбите и загубите със сумите в долната таблица. При този анализ се приема, че всички останали променливи и в частност валутните курсове остават непроменени.

	Печалба или загуба		Капитал	
	200 бр увеличение	200 бр намаление	200 бр увеличение	200 бр намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
31 декември 2018				
Към 31 декември	(22 172)	22 172	(55 061)	55 061
Средна за периода	(4 444)	4 444	(38 647)	38 647
Максимална за периода	5 988	22 172	(23 590)	55 061
Минимална за периода	(22 172)	(5 988)	(55 061)	23 590
31 декември 2017				
Към 31 декември	(6 127)	6 127	(48 942)	48 942
Средна за периода	(436)	436	(52 871)	52 871
Максимална за периода	7 448	6 127	(46 634)	68 556
Минимална за периода	(6 127)	(7 448)	(68 556)	46 634

(2) *Валутен риск*

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2018 и 2017 година са както следва:

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	34	49
Средна за периода	29	45
Максимална за периода	125	214
Минимална за периода	1	3

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК ЕАД управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Банката. Основната дейност на Банката по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажменти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска Банката разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Значително увеличение на кредитния риск

Банката извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Банката изчислява коректива за загуба на база на ОКЗ за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

(1) Структура и функции на звената по управление на кредитния риск

Управлението на кредитния риск в Банка ДСК ЕАД се извършва от независима от бизнес звената структура, управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на кредитния риск се изпълняват от следните звена:

- Управление „Одобряване на корпоративни кредити” (с функции, свързани с одобряване на корпоративни кредитни експозиции);
- Дирекция „Анализ и одобрение” (с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки и одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти);
- Управление „Политика на кредитния риск и управление на портфейла” (с функции, свързани с изготвянето и валидирането на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл, изготвяне на методики, отчетност във връзка с кредитния портфейл);
- Управление „Проблемни кредити” (с функции по организация и координиране на дейността и извършване на действия по управление на проблемните кредити);
- Дирекция „Кредитен мониторинг” (с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти);
- Дирекция „Контрол и администрация на кредитни сделки на бизнес клиенти” (с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти);
- Дирекция „Недвижими имоти” (с функции по осъществяването на политиката на Банката по продажба на имоти, обезпечения по проблемни кредити и управление на придобити от проблемни кредити имоти);
- Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск” (с функции по осъществяването на политиката на Банката по управление на риска от контрагенти, управление на пазарния риск и управление на операционния риск).

(2) Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск подпомагащи вземането на решения при предоставяне или управление на кредитните експозиции.

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Банката използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Банката са разработени, като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Банката използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска”, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за

целите на изчисляването на обезценки/провизии.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Банката в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, трудов стаж и банкова история за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрението на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;
- Бизнес клиенти в банкирането на дребно (стандартни МСП);
- Корпоративни клиенти - нестандартни малки и средни предприятия (нестандартни МСП) и корпоративни фирмени клиенти.

- Поведенчески модел (Behavioural PD модел)

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основана на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Банката прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модели за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модели)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Банката. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Банката предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и

граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел, поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой трансакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент „общини“, сегмент „предприятия от публичния сектор“ и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент „специализирано финансиране“.

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(3) *Измерване на очаквани кредитни загуби*

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели и други исторически данни и се коригират така, че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на оздравяване на експозициите (т.е. излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Банката използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата.

Банката използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Банката измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Банката да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Банката на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти Банката измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Банката не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Банката узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Банката очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взима предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към малки и средни предприятия;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия за индивидуално значим.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на

сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението по отношение на финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (заем без право на регрес в някои юрисдикции, кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Банката следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Банката по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажименти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажименти или са гарантирани.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Централни банки	2 709 168	1 264 219
Други банки	1 957 363	1 642 362
Общо	4 666 531	2 906 581
Концентрация по региони		
Европа	4 656 070	2 901 337
Америка	10 225	4 873
Азия	236	371
Общо	4 666 531	2 906 581

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		

Концентрация по сектори

Банкиране на дребно:

Ипотечни кредити	2 151 703	1 952 344
Други потребителски кредити	2 521 132	2 356 021

Корпоративно банкиране:

Селско и горско стопанство	222 157	204 628
Строителство	139 361	115 495
Финанси, кредит и застраховки	27 808	26 839
Хотели и обществено хранене	220 520	189 046
Промисленост	838 748	786 388
Операции с недвижимо имущество	460 513	379 749
Бюджетни предприятия	1 932	5 416
Търговия и услуги	632 765	570 871
Транспорт и съобщения	101 593	57 683
Други индустриални сектори	161 913	139 936

Общо	7 480 145	6 784 416
-------------	------------------	------------------

Концентрация по региони

Европа	7 467 645	6 776 085
Северна Америка	5 467	5 283
Азия	3 689	2 151
Африка	2 902	582
Австралия	365	228
Южна Америка	77	87

Общо	7 480 145	6 784 416
-------------	------------------	------------------

Инвестиции в ценни книжа

31-декември-2018

В хиляди лева

Концентрация по сектори

Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Държавни дългови ценни книжа	1 067 476
Капиталови инструменти	14 929

Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби

Капиталови инструменти	289
Държавни дългови ценни книжа	2 999
Корпоративни дългови ценни книжа	173 366

Общо	1 259 059
-------------	------------------

Концентрация по региони

Европа	1 251 982
Северна Америка	7 077

Общо	1 259 059
-------------	------------------

Балансовата стойност на финансовите активи на Банката по справедлива стойност през печалбата или загубата (FVTPL) най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Банка ДСК ЕАД диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажименти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Ипотечни кредити	46 503	46 130
Други потребителски кредити	229 324	213 580
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	48 762	32 398
Строителство	110 858	135 226
Финанси, кредит и застраховки	49 588	52 961
Хотели и обществено хранене	11 110	46 482
Промишленост	336 399	234 559
Операции с недвижимо имущество	71 613	86 740
Бюджетни предприятия	77	-
Търговия и услуги	279 527	267 913
Транспорт и съобщения	30 014	31 902
Други индустриални сектори	91 538	99 499
Общо	1 305 313	1 247 390
Концентрация по региони		
Европа	1 305 041	1 247 204
Северна Америка	24	12
Азия	209	139
Африка	35	29
Южна Америка	4	6
Общо	1 305 313	1 247 390

Договори за финансови гаранции

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	5 265	5 367
Строителство	81 631	64 409
Финанси, кредит и застраховки	10 482	10 671
Хотели и обществено хранене	4 722	6 591
Промисленост	128 465	154 841
Търговия и услуги	67 815	54 394
Транспорт и съобщения	6 449	6 836
Други индустриални сектори	8 197	8 135
Общо	313 026	311 244
Концентрация по региони		
Европа	313 026	311 244
Общо	313 026	311 244

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

В следващите няколко таблици е представен анализ на кредитната експозиция на Банката по видове експозиции, вътрешен рейтинг и фаза, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажименти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума.

В таблиците по-долу е представено разпределението на вземанията по амортизирана стойност по фази в съответствие с МСФО 9 и по вътрешен кредитен рейтинг, който Банката използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск. За част от продуктите в сегменти, извън сегмента на корпоративните клиенти, предстои Банката да въведе нови модели за текущо наблюдение, които предстои да се валидират, преди да се приеме, че могат да се ползват за определяне на наличие или липса на завишен риск спрямо момента на отпускане на вземането.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 666 928	-	-	4 666 928
Общо брутна балансова стойност	4 666 928	-	-	4 666 928
Обезценки	(397)	-	-	(397)
Балансова стойност	4 666 531	-	-	4 666 531

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 408 472	29 299	0	3 437 771
Степени 4-6: Умерен риск	2 313 563	103 136	0	2 416 699
Степени 7-8: Завишен риск	1 064 898	202 711	0	1 267 609
Степен 9: Висок риск	10 913	127 202	0	138 115
Степен 10: В неизпълнение	0	0	782 635	782 635
Общини, ППС	7 018	0	981	7 999
Без оценка	41 955	3 153	0	45 108
Общо брутна балансова стойност	6 846 819	465 501	783 616	8 095 936
Обезценки	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)
Балансова стойност	6 744 835	424 119	311 191	7 480 145

Инвестиции в ценни книжа

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от	целия живот	целия	
	12 месеца	на актива	живот на	
			актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 082 405	-	-	1 082 405
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	176 654	-	-	176 654
Общо балансова стойност	1 259 059	-	-	1 259 059
Обезценки	(1 136)	-	-	(1 136)

Кредитни ангажменти

31-декември-2018				
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от	целия живот	целия живот	
	12 месеца	на актива	на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	743 138	3 007	-	746 145
Степени 4-6: Умерен риск	320 862	2 900	-	323 762
Степени 7-8: Завишен риск	144 404	1 750	-	146 154
Степен 9: Висок риск	6 409	1 407	-	7 816
Степен 10: В неизпълнение	-	-	3 408	3 408
Общини, ППС	770	-	-	770
Без оценка	77 258	-	-	77 258
Общо експозиция	1 292 841	9 064	3 408	1 305 313
Провизии	(9 873)	(229)	(656)	(10 758)

Договори за финансови гаранции

	31-декември-2018			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана	Очаквана	Очаквана	
	кредитна	кредитна	кредитна	
	загуба за	загуба за	загуба за	
	период от 12	целия живот	целия живот	
	месеца	на актива	на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	134 672	7 427	-	142 099
Степени 4-6: Умерен риск	126 143	10	-	126 153
Степени 7-8: Завишен риск	22 217	495	-	22 712
Степен 9: Висок риск	5 130	167	-	5 297
Степен 10: В неизпълнение	-	-	5 863	5 863
Без оценка	10 902	-	-	10 902
Общ размер на гаранциите	299 064	8 099	5 863	313 026
Провизии	(2 360)	(127)	(1 924)	(4 411)

Следващите таблици обобщават информацията за загубата от обезценка към края на годината по видове експозиции.

Обезценка по класове експозиции

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(397)	-
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(615 791)	(611 727)
Дългови инвестиционни ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1 136)	-
Кредитни ангажименти	(10 758)	(1 879)
Договори за финансови гаранции	(4 411)	(2 114)
Общо	(632 493)	(615 720)

Обезценка на кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	(782)	-	-	(782)
Обезценка към 1 януари 2018	(782)	-	-	(782)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	385	-	-	385
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

Обезценка на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	(94 438)	(24 143)	(493 146)	(611 727)
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	3 436	(4 275)	10 020	9 181
Обезценка към 1 януари 2018	(91 002)	(28 418)	(483 126)	(602 546)
Промени				
Преход към фаза 1	(5 036)	3 269	1 767	-
Преход към фаза 2	3 318	(21 786)	18 468	-
Преход към фаза 3	1 368	11 783	(13 151)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(15 100)	(75 029)	(90 129)
Намаление поради промяна на кредитния риск	12 186	11 820	-	24 006
Отписани вземания	-	-	64 403	64 403
Нови финансови активи - придобити или закупени	(40 389)	(7 061)	(20 097)	(67 547)
Погасени финансови активи	17 571	4 111	34 340	56 022
Обезценка към 31 декември 2018	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)

**Обезценка на дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг
всеобхватен доход**

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2017	-	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	(1 345)	-	-	(1 345)
Обезценка към 1 януари 2018	(1 345)	-	-	(1 345)
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	209	-	-	209
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)			(1 136)

Провизии по кредитни ангажменти

	31-декември-2018			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2017	(1 879)	-	-	(1 879)
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	(8 811)	(239)	(620)	(9 670)
Провизии към 1 януари 2018	(10 690)	(239)	(620)	(11 549)
Промени				
Преход към фаза 1	(118)	57	61	-
Преход към фаза 2	116	(216)	100	-
Преход към фаза 3	8	1	(9)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	-	(357)	(357)
Намаление поради промяна на кредитния риск	2 902	234	-	3 136
Нови финансови активи - придобити или закупени	(3 858)	(95)	(101)	(4 054)
Погасени финансови активи	1 767	29	270	2 066
Провизии към 31 декември 2018	(9 873)	(229)	(656)	(10 758)

Провизии по договори за финансови гаранции

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2017	(1 621)	-	(493)	(2 114)
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	(4 852)	(207)	(1 511)	(6 570)
Провизии към 1 януари 2018	(6 473)	(207)	(2 004)	(8 684)
Промени				
Преход към фаза 1	(15)	15	-	-
Преход към фаза 2	2	(2)	-	-
Преход към фаза 3	-	(11)	11	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	(2)	(5)	(7)
Намаление поради промяна на кредитния риск	3 147	86	-	3 233
Нови финансови гаранции	(1 428)	(73)	(2)	(1 503)
Погасени финансови активи	2 407	67	76	2 550
Провизии към 31 декември 2018	(2 360)	(127)	(1 924)	(4 411)

Информация за значителните промени през периода в брутната балансова стойност на финансовите активи, на които се дължат промените в загубата от обезценка, е представена в таблиците по-долу:

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

31-декември-2018

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	2 906 581	-	-	2 906 581
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова експозиция към 1 януари 2018	2 906 581	-	-	2 906 581
Промени				-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	1 760 347	-	-	1 760 347
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	4 666 928	-	-	4 666 928
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2018			
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2017	6 221 264	319 893	854 986	7 396 143
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	-	-	-	-
Брутна балансова експозиция към 1 януари 2018	6 221 264	319 893	854 986	7 396 143
Промени				
Преход към фаза 1	64 158	(58 827)	(5 331)	-
Преход към фаза 2	(202 689)	294 318	(91 629)	-
Преход към фаза 3	(79 896)	(90 124)	170 020	-
Намаление поради промяна на кредитния риск	(331 083)	(32 540)	(42 281)	(405 904)
Отписани вземания	-	-	(64 403)	(64 403)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 195 364	73 015	41 460	2 309 839
Погасени финансови активи	(1 020 299)	(40 234)	(79 206)	(1 139 739)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	6 846 819	465 501	783 616	8 095 936
Обезценка към 31 декември 2018	(101 984)	(41 382)	(472 425)	(615 791)

Дългови ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

	31-декември-2018			
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2017	-	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 9	1 153 065	-	-	1 153 065
Балансова експозиция към 1 януари 2018	1 153 065	-	-	1 153 065
Промени				
Намаление поради промяна на кредитния риск	(85 589)	-	-	(85 589)
Балансова стойност към 31 декември 2018	1 067 476	-	-	1 067 476
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)

Кредитни ангажименти

	31-декември-2018			
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на кредитни ангажименти към 31 декември 2017	1 235 930	7 378	4 082	1 247 390
Промени в размера на постия ангажимент				
Преход към фаза 1	2 834	(2 400)	(434)	-
Преход към фаза 2	(6 758)	7 008	(250)	-
Преход към фаза 3	(1 074)	(21)	1 095	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	288	-	-	288
Намаление поради промяна на кредитния риск	(251 529)	(7 023)	(314)	(258 866)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	461 064	4 653	509	466 226
Погасени финансови активи	(147 914)	(531)	(1 280)	(149 725)
Общ размер на кредитни ангажимент към 31 декември 2018	1 292 841	9 064	3 408	1 305 313
Провизии към 31 декември 2018	(9 873)	(229)	(656)	(10 758)

Договори за финансови гаранции

	31-декември-2018			
	Фаза 1 Очаквана загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ гарантиран размер към 31 декември 2017	295 155	7 877	8 212	311 244
Промени в гарантирания размер				
Преход към фаза 1	303	(303)	-	-
Преход към фаза 2	(60)	60	-	-
Преход към фаза 3	-	25	(25)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	81	254	335
Намаление поради промяна на кредитния риск	(787)	-	-	(787)
Нови договори за финансови гаранции	168 491	4 850	5	173 346
Погасени финансови активи	(164 038)	(4 491)	(2 583)	(171 112)
Общ гарантиран размер към 31 декември 2018	299 064	8 099	5 863	313 026
Провизии към 31 декември 2018	(2 360)	(127)	(1 924)	(4 411)

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и аванси на клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2018		31-декември-2017	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	7 483 070	(218 310)	6 722 874	(206 091)
31-60 дни	81 555	(20 874)	95 507	(15 905)
61-90 дни	61 535	(18 793)	65 108	(11 625)
91-180 дни	39 309	(20 206)	40 920	(19 221)
Над 181 дни	430 467	(337 608)	471 734	(358 885)
Общо	8 095 936	(615 791)	7 396 143	(611 727)

Като резултат от дейностите на Банката по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани. Следващите таблици се отнасят до модифицирани финансови активи, при които модификацията не води до отписване.

Преструктурирани през периода финансови активи (с обезценка на база очаквана кредитна загуба за целия срок на актива)

	2018
<i>В хиляди лева</i>	
Брутна балансова стойност преди преструктуриране	95 404
Обезценка преди преструктуриране	(28 038)
Балансова стойност преди преструктуриране	67 366
Балансова стойност след преструктуриране	74 393

Преструктурирани финансови активи от началото на признаването им до момента, когато обезценката е на база очаквана кредитна загуба за целия срок на актива

	31 декември 2018 г.
<i>В хиляди лева</i>	
Брутна балансова стойност на финансовите активи, за които обезценката след преструктуриране е променена в периода от очаквана кредитна загуба за целия срок на актива към 12-месечена очаквана кредитна загуба	11 683

Ипотечно кредитиране

Банката държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Банката следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажменти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2018		31-декември-2017	
	Брутна	Обезценка	Брутна	Обезценка
	балансова		балансова	
	стойност		стойност	
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коефициент кредит - стойност				
Под 50%	464 481	(1 672)	377 651	(151)
51-70%	680 775	(2 918)	592 453	(336)
71-90%	749 136	(4 151)	602 337	(2 054)
91-100%	63 662	(603)	105 779	(1 297)
Над 100%	67 773	(1 854)	109 686	(918)
Общо	2 025 827	(11 198)	1 787 906	(4 756)

Кредитни ангажменти по ипотечни кредити

	31-декември-2018		31-декември-2017	
	Размер на	Провизии	Размер на	Провизии
	ангажмента		ангажмента	
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коефициент кредит - стойност				
Под 50%	2 510	5	2 193	-
51-70%	8 272	21	6 009	-
71-90%	5 905	16	10 303	-
91-100%	914	4	400	-
Над 100%	28 902	230	27 224	-
Общо	46 503	276	46 129	-

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2018		31-декември-2017	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	36 991	(7 376)	29 947	(770)
51-70%	43 837	(9 522)	47 810	(10 581)
71-90%	42 834	(12 718)	72 700	(24 667)
91-100%	19 284	(6 874)	22 589	(8 982)
Над 100%	173 259	(142 642)	134 495	(93 348)
Общо	316 205	(179 132)	307 541	(138 348)

Активи, придобити от обезпечение

През 2018 г. Банката е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 1 319 хил. лв. (2017 г.: 3 164 хил. лв.). Политиката на Банката е да реализира своевременно обезпечението.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу необезценени и обезценени кредити и вземания, от банки и други клиенти, по справедлива стойност определена съгласно действаща политика на Банката до размера на кредитите, както и размера на кредитите предоставени от Банката без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	2 980 203	2 881 443
Парично обезпечение	14 626	18 742
Държавни ценни книжа	1 586 075	859 472
Други обезпечения*	4 119 881	3 716 120
Без обезпечение	4 062 079	2 826 947
Общо	12 762 864	10 302 724

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо - сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо - сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо – сделки

	31-декември-2018		31-декември-2017	
<i>В хиляди лева</i>				
	балансова стойност	стойност на обезпечение	балансова стойност	стойност на обезпечение
Вземания от банки	1 586 075	1 610 685	873 692	861 369
Общо	1 586 075	1 610 685	873 692	861 369

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банката и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“, която е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор.

Банката има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества на Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Дирекция „Управление на операционния, пазарния и контрагентски риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на задения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банката разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП. За 2018 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснато променящата се среда и развитие на Банката.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г.

През 2018 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката.

(д) Управление на капитала

Регулаторните изисквания за капитал на Банката се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третират по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;
- Капитал от втори ред: резервите от преценка на недвижимите имоти, използвани за банкова дейност, намалени с регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в

счетоводния капитал или активите на Банката, но се третира по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Банката изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 11.02%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 13.75%.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	Базел III 2018	Базел III 2017
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред	1 157 537	1 111 708
<i>Базов собствен капитал от първи ред</i>	1 157 537	1 111 708
<i>Допълнителен капитал от първи ред</i>	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	1 157 537	1 111 708
Капиталово изискване за кредитен риск	513 281	470 511
Капиталово изискване за пазарен риск	3 581	3 888
Капиталово изискване за операционен риск	46 935	44 043
Общо капиталово изискване	563 797	518 442
Излишък на общия капитал	593 740	593 266
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	16.42%	17.15%
Отношение на обща капиталова адекватност	16.42%	17.15%

Политиката на Банката по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от алокирания капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банката кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка, Банката поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба Българска народна банка въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2018 г. буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Банката поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. Нивото на антицикличния капиталов буфер за 2018 г., определен от БНБ е 0% и специфичният за Банката антицикличен капиталов буфер за 2018 г. е 0%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, който БНБ е изчислила за 2018 г. на 0.25% от общите рискови експозиции на Банката.

Съгласно съвместно решение на Българска народна банка и Централната банка на Унгария, Банката следва да поддържа допълнително капиталово изискване в размер на 1.38% за 2018 г. (1.12% за 2017 г.) в резултат на извършен надзорен преглед и оценка.

(е) Определяне на справедливи стойности

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2) Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени (Ниво 3), Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване.

Банката има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по модели на оценка.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
--	--	--	--	------

В хиляди лева

31-декември-2018

Активи

Финансови активи, държани за търгуване	48 988	-	-	48 988
Деривативни финансови инструменти	-	14 880	-	14 880
Инвестиции в ценни книжа	1 240 841	3 289	14 929	1 259 059
Общо	1 289 829	18 169	14 929	1 322 927

Пасиви

Деривативни финансови инструменти	405	27 032	-	27 437
Общо	405	27 032	-	27 437

31-декември-2017

Активи

Финансови активи, държани за търгуване	236 223		-	236 223
Деривативни финансови инструменти	-	6 224	-	6 224
Инвестиции в ценни книжа	1 329 686	5 535	13 541	1 348 762
Общо	1 565 909	11 759	13 541	1 591 209

Пасиви

Деривативни финансови инструменти	-	50 900	-	50 900
Общо	-	50 900	-	50 900

Следващата таблица анализира справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
--	--------	--------	--------	---------------------------------	-------------------------------

В хиляди лева

Активи

Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	466 421	2 743 918	-	3 210 339	3 210 339
Кредити и вземания от банки	-	1 922 316	-	1 922 316	1 922 613
Кредити и вземания от клиенти	-	-	7 561 400	7 561 400	7 480 145
Пасиви					
Депозити от банки	-	7 994	-	7 994	7 994
Кредити от финансови институции	-	11 129	-	11 129	11 129
Депозити от клиенти	-	11 552 212	-	11 552 212	11 552 168

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

5. Нетен доход от лихви

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	8 347	23 675
Кредити и вземания от клиенти	400 957	418 220
Инвестиции в ценни книжа	20 735	20 903
в т.ч. по амортизирана стойност	-	367
Депозити от банки	414	140
Депозити от клиенти	989	1 242
Общо	431 442	464 180
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(5 474)	(5 318)
Кредити от банки и финансови институции	(6)	(6)
Депозити от клиенти	(3 684)	(4 281)
Инвестиции в ценни книжа	(3)	(5)
Кредити и вземания от банки	(3 236)	(936)
Кредити и вземания от клиенти	(55)	(54)
Общо	(12 458)	(10 600)
Нетен доход от лихви	418 984	453 580

6. Нетен доход от такси и комисиони

2018 **2017**

В хиляди лева

Приходи от такси и комисиони

в български лева

Разплащателни операции	50 740	48 156
Кредитни сделки	15 363	20 639
Депозитни сделки	60 508	54 385
Други	14 307	12 471
	140 918	135 651

в чуждестранна валута

Разплащателни операции	25 347	21 534
Кредитни сделки	4 732	5 678
Депозитни сделки	2 940	2 834
Други	3 260	2 767
	36 279	32 813

Общо	177 197	168 464
-------------	----------------	----------------

Разходи за такси и комисиони

в български лева	(10 238)	(10 730)
в чуждестранна валута	(5 315)	(3 889)
Общо	(15 553)	(14 619)

Нетни приходи от такси и комисиони	161 644	153 845
---	----------------	----------------

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	Банката предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси. При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банката, и др.) начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг. В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони	Банката предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те	Таксите за текущи услуги по

свързани с кредитни сделки	дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси. Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	обслужване са на месечна база. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	Банката предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси. Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки. Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента. Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта. При услуги със случаен характер, Банката начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер. Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.	Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.
Други	Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфовете на обществения трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други. Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфовете) или еднократни административни услуги.	Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата. Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

7. Нетни печалби/загуби от търговия

В хиляди лева

2018

2017

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

Лихвени инструменти	(2 426)	(629)
Преоценка и лихви по валутни деривативи	40 850	(28 024)
Валутна търговия	17 868	19 652
Нетни печалби/(загуби) от неефективност на хеджиране	170	(265)
Други	387	277
Общо	<u>56 849</u>	<u>(8 989)</u>

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Загуба от хеджирани активи	(677)	(1 571)
Печалба от хеджиращи инструменти	847	1 306
Неефективност призната директно в отчета за приходи и разходи	<u>170</u>	<u>(265)</u>

Ефектът от преоценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни (загуби)/печалби от валутна преоценка в отчета за печалбата или загубата.

8. Нетни загуби от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	(4 181)	-
Капиталови инструменти	(4)	-
Общо	<u>(4 185)</u>	<u>-</u>

9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Отписване на финансови активи	3 226	1 348
Продажба на финансови активи	8 999	31 041
Общо	<u>12 225</u>	<u>32 389</u>

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

10. Други оперативни доходи, нетно

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни приходи от ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Държавни ценни книжа	(232)	п.а.
Капиталови инвестиции	288	п.а.
Приходи от дивиденди	174	1 992
Приходи от наеми	1 560	1 760
Други	2 812	3 085
Общо	<u>4 602</u>	<u>6 837</u>

11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни печалби от обезценка на депозити в банки	385	-
Нетни загуби от обезценка на кредити	(77 648)	(51 241)
Нетни загуби от обезценка на други вземания	(794)	(3 337)
Нетни печалби от обезценка на финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	216	-
Общо	<u>(77 841)</u>	<u>(54 578)</u>

12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни загуби от обезценка на ДМА	(11 048)	(2 423)
Нетни загуби от обезценка на придобити обезпечения	(6 008)	(1 263)
Общо	<u>(17 056)</u>	<u>(3 686)</u>

13. Разходи за персонала

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		

Трудови възнаграждения	88 081	80 004
Осигурителни и социални разходи	23 007	20 648
Други	1 734	1 678
Общо	112 822	102 330

Средният списъчен брой персонал в Банката за 2018 година е 4 198, а за 2017 година – 4 082.

14. Други разходи

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за материали и услуги	98 324	96 180
Разходи за оперативен лизинг на сгради и транспортни средства	7 368	7 218
Вноски към гаранционни фондове	37 293	35 477
Други разходи	2 897	3 379
Общо	145 882	142 254

Договорените суми за възнаграждения на одиторите за 2018 г. включват независим финансов одит в размер на 528 хил. лв. и договорени процедури, изисквани по закон в размер на 55 хил. лв. (2017 г.: съответно 410 хил. лв. и 54 хил. лв.).

По някои от потенциалните условни задължения на Банката са начислени провизии в счетоводните отчети, тъй като ръководството отчита вероятност изхода от правните искове да не бъде в полза на Банката.

Неотменимите ангажименти на Банката по договори за оперативен лизинг са следните:

Минимални бъдещи лизингови плащания

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
С падеж до 1 година	9 413	8 784
С падеж от 1 до 5 години	23 625	15 758
С падеж над 5 години	7 626	1 010
Общо задължения по оперативен лизинг	40 664	25 552

15. Разход за данък върху печалбата

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(22 250)	(33 648)
Разход за текущ данък свързан с първоначално прилагане на МСФО 9	(891)	-

(Разход)/приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	(1 027)	4 698
Общо	(24 168)	(28 950)

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	241 346	290 974
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(24 135)	(29 097)
Данък върху постоянни данъчни разлики	(33)	147
Разходи за данък върху печалбата	(24 168)	(28 950)
Ефективна данъчна ставка	10.01%	9.95%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2018 г. и 2017 г.

16. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса		
в лева	410 138	352 963
в чуждестранна валута	56 283	45 774
Разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти		
в лева	2 705 511	1 259 120
в чуждестранна валута	38 407	32 564
Общо	3 210 339	1 690 421

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в АТМ.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банката в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 894 196 хил. лв. към 31 декември 2018 г. и 816 255 хил. лв. към 31 декември 2017 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флуктуации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK и HUF с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 12 806 хил. лв.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK и HUF с общо салдо към 31 декември 2017 г. – 12 070 хил. лв.

Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2018 г. 670 хил. лв.

Банката има открити разплащателни сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD с общо салдо към 31 декември 2017 г. 554 хил. лв.

17. **Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти**

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	12 809	124 784
Български ДЦК във валута	10 299	37 991
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	25 880	73 448
Общо	48 988	236 223

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2018 г. от деноминираните в BGN книжа е между 0.50% и 4.95%, а за деноминираните в EUR – между 2.00% и 5.75%.

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR и USD, като лихвеният доход към 31 декември 2018 г. от деноминираните в EUR книжа е между 2.375% и 3.875%, а за деноминираните в USD – между 6.375% и 6.75%.

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2018

	Балансова актив	стойност пасив	Условна стойност
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	6 765	5 376	627 225
Договори за обмяна на валута	3 255	1 832	923 816
Капиталови суапове	45	634	15 323
Общо	10 065	7 842	1 566 364
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	4 815	5 114	389 531
Договори за обмяна на валута	-	14 481	1 604 990
Общо	4 815	19 595	1 994 521
Общо деривативни финансови инструменти	14 880	27 437	3 560 885

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2017

Балансова актив	стойност пасив	Условна стойност
--------------------	-------------------	------------------

В хиляди лева

Деривативи за търгуване

Лихвени суапове	2 475	1 552	184 736
Договори за обмяна на валута	1 445	46 687	1 309 148
Капиталови суапове	126	1 102	35 568
Общо	4 046	49 341	1 529 452

Деривативи за хеджиране на справедлива стойност

Лихвени суапове	2 178	1 559	382 210
Общо	2 178	1 559	382 210

Общо деривативни финансови инструменти

6 224	50 900	1 911 662
--------------	---------------	------------------

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с Банка ОТП – актив 1 288 хил. лв., пасив 3 686 хил. лв., условна стойност 303 801 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с Банка ОТП - актив 1 312 хил. лв., пасив 586 хил. лв., условна стойност 397 261 хил. лв.;
- Капиталови суапове с Банка ОТП - актив 45 хил. лв., пасив 448 хил. лв., условна стойност 8 027 хил. лв.;
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Към 31 декември 2017 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с Банка ОТП – актив 639 хил. лв., пасив 1 009 хил. лв., условна стойност 101 335 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с Банка ОТП - актив 577 хил. лв., пасив 46 599 хил. лв., условна стойност 1 225 084 хил. лв.;
- Капиталови суапове с Банка ОТП - актив 126 хил. лв., пасив 605 хил. лв., условна стойност 18 271 хил. лв.;
- Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа на разположение за продажба.

18. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

31-декември-2018 31-декември-2017

В хиляди лева

Депозити при банки-кореспонденти		
в лева	9 999	66 013
в чуждестранна валута	323 805	674 835
Блокирани средства при чуждестранни кореспонденти	3 131	357
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	1 586 075	873 692
Обезценка	(397)	-
Общо	1 922 613	1 614 897

(б) Географски анализ

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	29 485	81 595
Чуждестранни банки	1 893 128	1 533 302
Общо	1 922 613	1 614 897

Банка ДСК ЕАД закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Репо сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF на обща стойност 1 576 751 хил. лв., с оригинален срок от 16 до 23 месеца и падеж между март и октомври 2020 г. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от 0.6338% до 1.0401%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие 100%;
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 334 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Репо сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF на обща стойност 873 692 хил. лв., с оригинален срок от две години и падеж февруари и март 2018 г. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от 1.803% до 2.529%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие над 90%;
- Краткосрочен депозит в Банка ОТП деноминиран в BGN на стойност 1 000 хил. лв. Депозитът е с отрицателен лихвен процент 0.2% и падеж на 8 януари 2018 г.;
- Три дългосрочни депозита в Банка ОТП деноминирани в EUR на обща стойност 586 394 хил. лв. с оригинален срок от две години и падеж септември и октомври 2019 г. Лихвените проценти по сделките са отрицателни в диапазона от 0.199% до 0.273%;
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 357 хил. лв.

19. Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2017	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

в български лева		
вземания по потребителски кредити	2 681 637	2 431 742
вземания по жилищни кредити	1 991 597	1 637 804
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	95 806	150 740
вземания по жилищни кредити	350 436	457 643
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	928 576	883 244
вземания по инвестиционни кредити	681 846	589 669
търговски факторинг	18 843	7 215
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	401 541	406 179
вземания по инвестиционни кредити	924 695	819 883
търговски факторинг	19 672	5 994
Бюджетни предприятия		
в български лева	306	4 942
в чуждестранна валута	981	1 088
Обезценка	<u>(615 791)</u>	<u>(611 727)</u>
Общо	<u>7 480 145</u>	<u>6 784 416</u>

Обезценка за несъбираемост на кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	602 546	761 632
Нетна промяна за годината в отчета за печалбата или загубата	77 648	51 241
Намаление	<u>(64 403)</u>	<u>(201 146)</u>
Салдо към 31 декември	<u>615 791</u>	<u>611 727</u>

Лихвените проценти за вземания по кредити към 31 декември 2018 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 1.5% до 41.11%; вземания от предприятия от 0.75% до 12.36%; вземания от бюджета от 0.33% до 3.50%.

В съответствие с приетата политика от Банката за продажба на проблемни кредити през 2018 година на ОТП Факторинг България са продадени кредити с отчетна стойност в размер на 10 751 хил. лв. и начислени по тях провизии в размер на 10 751 хил. лв. Приходите на Банка ДСК по сделките за продажба на кредити на ОТП Факторинг България са 1 044 хил. лв.

Отписванията за сметка на обезценки, включително при продажба на кредити на трети лица, отчетени през 2018 година възлизат общо на 54 405 хил. лв., като от тях 39 571 хил. лв. е частично прекратяване на балансовото отчитане.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 7 085 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 2 000 хил. лв., отпусната на 7 август 2015 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4%. Усвоената сума към датата на отчета е 2 000 хил. лв;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в EUR, в размер на 17 128 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2019 г. и лихвен процент 4.2%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена.

Към 31 декември 2017 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 7 085 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 15 юни 2018 г. и лихвен процент 4%. Усвоената сума към датата на отчета е 3 743 хил. лв.;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 2 000 хил. лв., отпусната на 07 август 2015 г. с дата на падеж 15 юни 2018 г. и лихвен процент 4%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в EUR, в размер на 17 128 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 15 юни 2018 г. и лихвен процент 4.2%. Усвоената сума към датата на отчета е 405 хил. лв.

20. Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции на разположение за продажба</i>		
Капиталови инструменти	n.a.	13 834
Държавни дългови ценни книжа	n.a.	1 152 128
Корпоративни дългови ценни книжа	n.a.	182 800
Общо инвестиции на разположение за продажба	n.a.	1 348 762
<i>Инвестиции държани до падеж</i>		
Държавни дългови ценни книжа	n.a.	6 510
Общо инвестиции държани до падеж	n.a.	6 510
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	289	n.a.
Държавни дългови ценни книжа	2 999	n.a.
Корпоративни дългови ценни книжа	173 366	n.a.
Общо инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	176 654	n.a.
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	14 929	n.a.
Държавни дългови ценни книжа	1 068 612	n.a.
Обезценка	(1 136)	n.a.
Общо инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1 082 405	n.a.
Общо	1 259 059	1 355 272

Активите на Банка ДСК в инвестиционния портфейл включват инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби и инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Инвестициите оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби, включват държавни ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите: деноминирани в евро с лихва в размер на -0.272% и деноминирани в щатски долари с лихва 2.30213%.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК притежава в портфейла си от ценни книжа оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в евро от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова

стойност 173 366 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.681%.

Към 31 декември 2017 г. Банка ДСК притежава в портфейла си от ценни книжа на разположение за продажба облигация без краен срок, емитирана в евро от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност 182 800 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към отчетната дата е 2.672%.

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите: деноминирани в лева с лихва в диапазона 0.30% до 5.00% и деноминирани в евро с лихва в диапазона 1.875% до 5.75%. Ценните книжа на чуждестранни емитенти включват държавни облигации деноминирани в евро с лихва в диапазона 1.30% до 3.625% и държавни облигации деноминирани в щатски долари с лихва в диапазона 3.25% до 6.75%.

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2018 г. в полза на Министерство на финансите, като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет са в размер на 165 193 хил. лв.

21. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2018

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2017	369 527	80 963	88 488	15 253	554 231
Придобити	-	-	-	21 441	21 441
Излезли от употреба/отписани	(5 108)	(8 274)	(2 107)	(2 298)	(17 787)
Прехвърлени от разходи за придобиване	12 711	7 249	4 795	(24 755)	-
Ефект от преоценка	20 857	-	-	-	20 857
Ефект от обезценка	(3)	-	-	-	(3)
Състояние към 31 декември 2018	397 984	79 938	91 176	9 641	578 739
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2017	92 152	67 524	66 506	744	226 926
Начислена през годината	6 657	5 621	6 992	190	19 460
На излезлите от употреба	(1 730)	(9 186)	(2 081)	800	(12 197)
Ефект от преоценка	15 903	-	-	-	15 903
Ефект от обезценка	11 050	-	-	-	11 050
Състояние към 31 декември 2018	124 032	63 959	71 417	1 734	261 142
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2018	273 952	15 979	19 759	7 907	317 597
Към 31 декември 2017	277 375	13 439	21 982	14 509	327 305

Изменение на дълготрайните материални активи през 2017

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2016	326 796	81 930	85 788	9 463	503 977
Придобити	-	-	-	29 201	29 201
Излезли от употреба/отписани	(1 167)	(8 567)	(2 586)	(2 765)	(15 085)
Прехвърлени от разходи за придобиване	7 760	7 600	5 286	(20 646)	-
Ефект от преоценка	36 138	-	-	-	36 138
Състояние към 31 декември 2017	369 527	80 963	88 488	15 253	554 231
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2016	71 990	69 884	61 686	557	204 117
Начислена през годината	7 253	6 132	7 336	187	20 908
На излезлите от употреба	(680)	(8 492)	(2 516)	-	(11 688)
Ефект от преоценка	10 935	-	-	-	10 935
Ефект от обезценка	2 654	-	-	-	2 654
Състояние към 31 декември 2017	92 152	67 524	66 506	744	226 926
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2017	277 375	13 439	21 982	14 509	327 305
Към 31 декември 2016	254 806	12 046	24 102	8 906	299 860

В „Земи и сгради“ са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 4 467 хил. лв. към 31 декември 2018 г. и 4 906 хил. лв. към 31 декември 2017 г.

В „Други ДМА“ са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 7 723 хил. лв. към 31 декември 2018 г. и 14 135 хил. лв. към 31 декември 2017 г.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 5 368 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 44 659 хил. лв., офис оборудване – в размер на 42 832 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 1 067 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 4 904 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 45 110 хил. лв., офис оборудване – в размер на 36 189 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 266 хил. лв.

Справедливата стойност на земи и сгради е определена от външни, независими оценители на имущество, които имат призната професионална квалификация и опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Към 31 декември 2018 година справедливата стойност на земите и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата

дата. Справедливата стойност на земи и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<i>Метод на възстановителна стойност:</i> Методът се базира на разходите за създаване. Стойността на имота се определя като сума от стойността на земята (правото на строеж), с изградените към нея сгради, съоръжения и инфраструктура. Земята се оценява чрез метода на пазарни аналози с коригиране на сравними пазарни цени. Делът на земята в общата стойност на имота зависи от местоположението, възможното и действително застрояване, и от овехтяването на сградния фонд. Новата инвестиционна стойност на сградите се изчислява чрез корекция на обичайните производствени разходи за единица площ с коефициенти за: физическо стареене; отстраними строителни недостатъци и повреди; функционално износване; икономическо обезценяване/надценяване; добавки за луксозност. <i>Метод на капитализиране на дохода:</i> Справедливата стойност се определя от способността на имота при съществуващото застрояване да генерира бъдещи доходи. Стойността се получава чрез корекция на чистия годишен приход от отдаване под наем, на свободния пазар при определени условия, с коефициент за срок на откупуване. <i>Сравнителен (пазарен) метод:</i> При определянето на амортизирана възстановителна стойност на обектите са приети пазарни корекции чрез коефициент за икономическо обезценяване/надценяване, в зависимост от цените на имотите в населеното място, нивото на търсене и предлагане. Използва се информация за продажни цени на имоти, коригирани с коефициенти за отчитане на основни фактори (местоположение, големина, състояние и др.)	1. Разходи за стопанисване на имота като процент от brutния му годишен приход; 2. Норма на възвращаемост на приходите от имота; 3. Коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки.	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • процентът на разходите за стопанисване е по-нисък (по-висок); • нормите на възвращаемост се понижат (увеличат); • коригиращите коефициенти се увеличат (понижат);

22. Дълготрайни нематериални активи

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2018

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

	Дълготрайни нематериални активи	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние към 31 декември 2017	137 174	7 929	145 103
Придобити	-	21 422	21 422
Излезли от употреба/отписани	(2 738)	(554)	(3 292)
Прехвърлени от разходи за придобиване	11 503	(11 503)	-
Състояние към 31 декември 2018	145 939	17 294	163 233
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2017	103 946	-	103 946
Начислена през годината	12 703	-	12 703
На излезлите от употреба	(2 723)	-	(2 723)
Състояние към 31 декември 2018	113 926	-	113 926
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2018	32 013	17 294	49 307
Към 31 декември 2017	33 228	7 929	41 157

Изменение на дълготрайните нематериални активи през 2017

	Дълготрайни нематериални активи	Разходи за придобиване на НДА	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние към 31 декември 2016	120 797	12 011	132 808
Придобити	-	17 000	17 000
Излезли от употреба/отписани	(2 735)	(1 970)	(4 705)
Прехвърлени от разходи за придобиване	19 112	(19 112)	-
Състояние към 31 декември 2017	137 174	7 929	145 103
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2016	89 296	-	89 296
Начислена през годината	17 298	-	17 298
На излезлите от употреба	(2 648)	-	(2 648)
Състояние към 31 декември 2017	103 946	-	103 946
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2017	33 228	7 929	41 157
Към 31 декември 2016	31 501	12 011	43 512

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер на 85 125 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер на 75 119 хил. лв.

23. Други активи

31-декември-2018

31-декември-2017

В хиляди лева

Липси и начети	599	540
Доставчици по аванси	1 005	1 361
Съдебни и присъдени вземания	1 595	1 524
Материали, резервни части	1 660	1 830
Разходи за бъдещи периоди	4 632	2 798
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	12 451	11 760
Придобити обезпечения	20 616	20 753
Средства при депозитари	54 955	1 390
Други активи	19 053	8 834
Обезценка	(13 815)	(6 660)
Общо	102 751	44 130

Изменението на обезценката в отчета за печалбата или загубата е 6 688 хил. лв. разход за 2018 година и 3 337 хил. лв. разход за 2017 година.

Към 31 декември 2018 г. брутната балансова стойност на придобитите обезпечения е в размер на 28 168 хил. лв., а начислената обезценка по тях е в размер на 7 552 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. брутната балансова стойност на придобитите обезпечения е в размер на 24 229 хил. лв., а начислената обезценка по тях е в размер на 3 476 хил. лв.

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

24. Депозити от банки и кредити от финансови институции

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	7 994	14 767
Общо депозити от банки	7 994	14 767
Кредити от финансови институции		
Дългосрочни кредити	11 129	15 518
Общо кредити от финансови институции	11 129	15 518

На 05 август 2013 г. между Банката и Европейският Инвестиционен фонд /ЕИФ/ се сключи договор за кредит по програма ДЖЕРЕМИ в размер на 20 000 хил. EUR, които следва да се използват от Банка ДСК ЕАД за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2017 г. лихвеният процент по неиздължената част е 0.421%, а към 31 декември 2018 г. 0.44%.

Банка ОТП РТ има открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2018 г. – 1 543 хил. лв. Банка ОТП Хърватия има открит разплащателна сметка в Банка ДСК в BGN със салдо към 31 декември 2018 г. – 1 хил. лв.

Банка ОТП има открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2017 г. – 1 383 хил. лв.

Банка ДСК не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през периода 2017 и 2018 година.

25. Депозити от клиенти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Граждани		
в български лева		
срочни депозити	2 298 859	2 145 924
безсрочни депозити	4 387 383	3 910 340
в чуждестранна валута		
срочни депозити	1 242 950	1 159 047
безсрочни депозити	1 103 111	999 272
Предприятия		
в български лева		
срочни депозити	73 244	79 910
безсрочни депозити	1 210 275	1 032 389
в чуждестранна валута		
срочни депозити	59 674	62 025
безсрочни депозити	478 795	612 391
Бюджетни предприятия		
в български лева		
срочни депозити	942	1 506
безсрочни депозити	119 478	102 878
в чуждестранна валута		
срочни депозити	47	47
безсрочни депозити	33 935	42 595
Финансови институции		
в български лева		
срочни депозити	19 094	20 445
безсрочни депозити	117 618	73 681
в чуждестранна валута		
срочни депозити	393	355
безсрочни депозити	406 370	48 318
Общо	11 552 168	10 291 123

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2018 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 1.50%; депозити от бюджета от 0% до 2.11%; депозити от финансови институции от -0.30% до 0.25%.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 66 816 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 214 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 36 774 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 214 хил. лв.

26. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци за 2018 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочените данъци се отнася за следните активи и пасиви:

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>						
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 364)	(1 381)	-	-	(1 364)	(1 381)
Ефект от преобразуване на дружества	-	-	443	443	443	443
Финансови активи	-	(10)	-	-	-	(10)
Дълготрайни активи	-	-	11 542	12 112	11 542	12 112
Провизии по искове и други	(3 797)	(4 888)	-	-	(3 797)	(4 888)
Неизползвани отпуски и други	(1 017)	(602)	-	-	(1 017)	(602)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	(6 178)	(6 881)	11 985	12 555	5 807	5 674

Движения във временните разлики през 2018

	Салдо към 31.12. 2017	Признати в ОПР 2018	Признати в капитала 2018	Салдо към 31.12. 2018
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 381)	17	-	(1 364)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи	(10)	1 361	(1 351)	-
Дълготрайни активи	12 112	(1 027)	457	11 542
Провизии по искове и други задължения	(4 888)	1 091	-	(3 797)
Неизползвани отпуски и други	(602)	(415)	-	(1 017)
Общо	5 674	1 027	(894)	5 807

Движения във временните разлики през 2017

	Салдо към 31.12. 2016	Признати в ОПР 2017	Признати в капитала 2017	Салдо към 31.12. 2017
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 350)	(31)	-	(1 381)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи на разположение за продажба	(10)	(2 383)	2 383	(10)
Дълготрайни активи	9 925	(376)	2 563	12 112
Условни пасиви	(3 139)	(1 749)	-	(4 888)
Неизползвани отпуски и други	(443)	(159)	-	(602)
Общо	5 426	(4 698)	4 946	5 674

27. Провизии

Изменение на провизиите през 2018

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2017	7 800	48 208	3 993	60 001
Промени от първоначалното прилагане на МСФО 9	-	-	16 240	16 240
Начислени през годината	763	2 844	-	3 607
Освободени през годината	-	(12 445)	(5 084)	(17 529)
Изплатени суми	(719)	(631)	-	(1 350)
Други	619	-	20	639
Общо	8 463	37 976	15 169	61 608

Изменение на провизиите през 2017

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2016	6 124	30 713	-	36 837
Начислени през годината	888	20 171	3 993	25 052
Реинтегрирани през годината	-	(1 498)	-	(1 498)
Изплатени суми	(693)	(1 178)	-	(1 871)
Други	1 481	-	-	1 481
Общо	7 800	48 208	3 993	60 001

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсации при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	7 800	6 124
Изплатени доходи по плана	(719)	(693)
Разходи за текущ стаж	770	623
Разходи за лихви	115	160
Преизчисления:		
Актюерска (печалба) загуба от действителен опит	797	1 061
Актюерска (печалба) загуба от промяна на демографските предположения	31	7
Актюерска (печалба) загуба от промяна на финансовите предположения	(331)	518
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	8 463	7 800

Разходи признати в отчета за печалбата или загубата

	2018	2017
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ стаж	770	623
Разходи за лихви	115	160
Актюерски (печалби) загуби	(122)	105
Общо	763	888

Актьорски предположения

Основните актьорски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2018	2017
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	1.00%	1.40%
Бъдещ ръст на заплатите	5.00%	3.00%

28. Търговски и други задължения

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи за бъдещи периоди	5 528	6 446
Задължения към доставчици	7 610	5 050
Задължения към служители и ръководство	10 547	11 030
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	11 734	25 398
Преводи за изпълнение	12 130	22 438
Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	57 285	70 279
Други	9 743	7 647
Общо	114 577	148 288

Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив представляват обезпечаване на задължения по сключени договори за поемане на риск чрез прехвърляне в собственост на Банката на парични средства по реда на ЗДФО.

29. Капитал

(а) Номинална стойност на поименните акции

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Обикновени, поименни акции с право на глас	1 327 482	153 984

Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, притежава 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 31 юли 2018 г. едноличният собственик взема решение за увеличаване на капитала на Банката от 153 984 хил. лв. на 1 327 482 хил. лв. чрез издаване на 117 349 800 броя поименни, безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 10 лв. всяка., записани от Банка ОТП РТ.

Увеличението на капитала е регистрирано в търговския регистър на 27 декември 2018 г.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към 31 декември 2018 г. са:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
MOL (Hungarian Oil and Gas Company Plc.)	24 000 000	8.57%	8.64%
KAFIJAT Ltd.	21 811 325	7.43%	7.49%
OPUS Securities S.A.	14 496 476	5.18%	5.22%
Groupama Group	14 338 498	5.12%	5.16%

(б) Общи резерви

Общите резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализираните по решения на Общото събрание печалби на Банката.

30. Условни задължения и ангажименти

(а) Задбалансови задължения и ангажименти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни иски срещу Банката и други условни задължения	39 756	49 844
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	229 204	188 767
в чуждестранна валута	83 822	122 477
	313 026	311 244
Ангажименти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	878 882	836 879
в чуждестранна валута	426 431	410 511
	1 305 313	1 247 390
Ангажименти по срочни и спот сделки		
в български лева	158 140	997 604
в чуждестранна валута	3 625 674	1 901 441
	3 783 814	2 899 045
Други	2 061	634
Общо	5 443 970	4 508 157

Задбалансовите ангажименти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- На 27 април 2016 г. Банка ДСК предоставя гаранция на ДСК Лизинг АД в размер на 260 хил. лв. с падеж 04 май 2018 г. През април 2018 г. размерът по гаранцията е увеличен на 283 хил. лв., а падежът променен на 04 май 2019 г.
- На 31 май 2017 г. Банка ДСК предоставя гаранция на ОТП Факторинг България в размер на 10 хил. лв. Гаранцията е с падеж 06 юни 2020 г.

- По разплащателна сметка на Банка ОТП е договорен овърдрафт в размер на 1 600 хил. лв. Към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 не са усвоени средства от овърдрафта.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неувоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (приложение 27).

(в) Правни искове и други условни задължения, свързани с претенции към Банката

Правните искове срещу Банка ДСК ЕАД (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 39 756 хил. лв. към 31 декември 2018 г. За част от правните искове ръководството на Банката счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Банката отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за предоставяне на банкови продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2018 г. са заделени общо провизии в размер на 37 976 хил. лв. (приложение 27).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК ЕАД е блокирала ценни книжа в размер на 165 193 хил. лв. като обезпечение по привлечени средства от Държавния бюджет. Блокирането се извършва при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по силата на Закона за публичните финанси.

Към 31 декември 2018 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 334 хил. лв. и при други чуждестранни банки на стойност 2 797 хил. лв.

31. Парични средства и парични еквиваленти

	31-декември-2018	31-декември-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	466 421	398 737
Разплащателна сметка в Централната банка	2 709 168	1 264 219
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	34 750	46 726
Общо	3 210 339	1 709 682

32. Дъщерни и асоциирани предприятия

Дъщерни са предприятията, контролирани от Банката. Асоциирани са тези предприятия, в които Банката упражнява значително влияние, но не и контрол, върху финансовата и оперативна политика.

Дъщерни дружества

	% участие	Отчетна стойност 31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
ДСК Турс ЕООД	100.00%	8 491
ПОК ДСК - Родина АД	99.75%	10 972
ДСК Управление на активи АД	66.00%	12 061
ДСК Транс Секюрити ЕАД *	100.00%	-
ДСК Лизинг АД **	60.02%	1 962
ДСК Мобайл ЕАД	100.00%	7 200
ДСК Дом ЕАД	100.00%	500
Общо		41 186

* Банка ДСК притежава индиректно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД.

** ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД.

Контролирани дружества без участие в капитала

От 2012 г. Банка ДСК включва в консолидираният си отчет ОТП Факторинг България ЕАД. Банката контролира ОТП Факторинг България ЕАД, тъй като Банкова Група ДСК е изложена на променливата възвръщаемост от своите взаимоотношения с дружеството и има възможност да влияе на тази възвръщаемост, чрез своята власт над предприятието.

Дружеството ОТП Факторинг България ЕАД е създадено през 2010 г., с основен предмет на дейност извършване на факторингова дейност, в т. ч. покупка и събиране на вземания. Едноличен собственик на капитала (1 000 хил. лв.) е ОТП Faktoring Zrt, Унгария, чийто мажоритарен собственик е Банка ОТП, Унгария.

Асоциирани дружества

	% участие	Отчетна стойност 31-декември-2018
<i>В хиляди лева</i>		
Дружество за касови услуги АД	20.00%	2 490
Общо		2 490

Нетни активи

	31-дек-2018	31-дек-2017
<i>В хиляди лева</i>		
Дружество за касови услуги АД	13 783	13 665

33. Сделки между свързани лица

Банка ДСК ЕАД има свързаност с директорите и ръководството на Банката, с дъщерните и асоциираните си предприятия, със собственика Банка ОТП и другите компании в Банкова група ОТП. Сделките със свързани лица към 31 декември 2018 и за годината, приключваща на тази дата са:

Банка ДСК ЕАД
Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2018

В хиляди лева

Свързани лица	Вид сделка	2018	2017
Директори и ръководство	Предоставени кредити	9 330	9 632
Дъщерни предприятия	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	56 861	35 129
Дъщерни предприятия	Задължения	1 485	1 250
Дъщерни предприятия	Други вземания	595	607
Дъщерни предприятия	Разходи за лихви	2	2
Дъщерни предприятия	Разходи за външни услуги	10 839	10 313
Дъщерни предприятия	Приходи от външни услуги	21	17
Дъщерни предприятия	Получени наеми	297	365
Дъщерни предприятия	Платени наеми и оперативен лизинг	462	466
Дъщерни предприятия	Получени такси	47	227
Дъщерни предприятия	Предоставени гаранции	283	260
Асоциирани предприятия	Разходи за услуги	1 933	1 475
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ОТП	1 589 891	1 473 512
Банка ОТП	Облигационен дълг на Банка ОТП	173 366	182 800
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	1 543	1 384
Банка ОТП	Справедлива стойност на деривативи	(16 855)	(46 251)
Банка ОТП	Други задължения	6	6
Банка ОТП	Приходи от лихви	5 541	28 274
Банка ОТП	Разходи за лихви	3 104	(777)
Банка ОТП	Платени такси	437	177
Банка ОТП	Получени такси	1	1
Банка ОТП	Печалби (загуби) от търговски операции	19 654	(27 734)
Банка ОТП	Печалби (загуби) от облигационен дълг	(4 321)	-
Банка ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	2 694 309	1 713 134
Банка ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	2 654 892	1 672 013
Банка ОТП	Ангажимент по предоставен, неусвоен овърдрафт	1 600	1 600
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	670	554
Други дружества от група ОТП	Задължения	922	686
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	10 170	1 859
Други дружества от група ОТП	Предоставени кредити	-	4 158
Други дружества от група ОТП	Приходи от лихви	23	231
Други дружества от група ОТП	Разходи за лихви	-	30
Други дружества от група ОТП	Получени такси	115	120
Други дружества от група ОТП	Платени такси	2 649	3 165
Други дружества от група ОТП	Получени наеми	255	255
Други дружества от група ОТП	Приходи от продажба на кредити	1 044	11 702
Други дружества от група ОТП	Печалби (загуби) от сделки с деривативи	-	(23)
Други дружества от група ОТП	Предоставени гаранции	10	10
Други дружества от група ОТП	Задължения по срочни и спот сделки	6 353	98
Други дружества от група ОТП	Вземания по срочни и спот сделки	6 357	98
Други дружества от група ОТП	Ангажимент по предоставени кредитни линии	24 213	22 065

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2018 година включва текущи доходи в размер на 2 869 хил. лв. (2017: 3 041 хил. лв.).

34. Събития след края на отчетния период

Придобиване на дружества от групата на Сосиете Женерал

На 15 януари 2019 г. Банка ДСК ЕАД финализира сделката за придобиване на Сосиете Женерал Експресбанк АД, българското дъщерно дружество на Група Сосиете Женерал и притежаваните от него местни дъщерни дружества в България. Към датата на придобиване инвестициите в дъщерни дружества се увеличават с 1 082 002 хил. лв.

С пазарен дял от 6.1% от общите активи на банковата система Сосиете Женерал Експресбанк е седмата банка на българския пазар. Като универсална банка тя е активна в банкиране на дребно и в корпоративния сегмент.

Всеобхватен преглед от Европейската централна банка

Банка ДСК в момента е в период на Всеобхватен преглед от Европейската централна банка. Всеобхватният преглед се състои от преглед на активите, както и стрес-тестове, които се извършват в съответствие с методологичните бележки издадени за стрес тестовете в Европейския съюз от 2018 г. и съответните често задавани въпроси (FAQ) публикувани на интранет страницата на Европейския банков орган. Очаква се финализирането на резултатите да бъде до края на юни 2019 г.